

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BOLU KARTALKAYA MEVKİİNDE BULUNAN BİR OTELDE MEYDANA GELEN YANGIN FACİASININ TÜM
BOYUTLARIYLA ARAŞTIRILARAK İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLARIN SORUMLULUKLARININ TESPİT EDİLMESİ VE
BENZER OLAYLARIN ÖNLENMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267)

TUTANAK DERGİSİ

-----0-----

16'ncı Toplantı
22 Mayıs 2025 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Selami Altınok'un, bugünkü toplantıya ve gelecek haftalarda yapılacak değerlendirme toplantısına, yangınla ilgili iddianameye, bugün Türkiye Sigorta Birliği ile Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun sunum yapacağına ve Komisyon çalışmalarını kamuoyuna aktaran basın mensuplarına teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Türkiye Sigorta Birliği Genel Sekreteri Özgür Obalı'nın, sigortacılık sektörü, sektörün ekonomideki ve yangın risklerinin azaltılmasındaki, önlenmesindeki rolü, bu kapsamda planlanan uygulamalar ve öneriler ile Birliğin yapısı hakkında sunumu

2.- Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkan Yardımcısı Hande Hatunoğlu Kurtulan'ın, Kurumun yapısı, sigortayla ilgili bazı kavramlar, sigortalama süreçlerinin sektörde nasıl yapıldığı, mevzuattaki gereklilikler, sigorta sektörünün rolü, riskin azaltılmasındaki yardımcı rolü ile önerileri hakkında sunumu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BOLU KARTALKAYA MEVKİİNDE BULUNAN BİR OTELDE MEYDANA GELEN YANGIN FACİASININ TÜM
BOYUTLARIYLA ARAŞTIRILARAK İLGİLİ KURUM VE KURULUŞLARIN SORUMLULUKLARININ TESPİT EDİLMESİ VE
BENZER OLAYLARIN ÖNLENMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267)
-----0-----

16'ncı Toplantı
22 Mayıs 2025 Çarşamba
-----0-----

I. GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 14.47'de açıldı.

Komisyon Başkanı Selami Altınok, bugünkü toplantıya ve gelecek haftalarda yapılacak değerlendirme toplantısına, yangınla ilgili iddianameye, bugün Türkiye Sigorta Birliği ile Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun sunum yapacağına ve Komisyon çalışmalarını kamuoyuna aktaran basın mensuplarına teşekkür ettiğine ilişkin açıklama yaptı.

Türkiye Sigorta Birliği Genel Sekreteri Özgür Obalı tarafından, sigortacılık sektörü, sektörün ekonomideki ve yangın risklerinin azaltılmasındaki, önlenmesindeki rolü, bu kapsamda planlanan uygulamalar ve öneriler ile Birliğin yapısı,

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkan Yardımcısı Hande Hatunoğlu Kurtulan tarafından, Kurumun yapısı, sigortayla ilgili bazı kavramlar, sigortalama süreçlerinin sektörde nasıl yapıldığı, mevzuattaki gereklilikler, sigorta sektörünün rolü, riskin azaltılmasındaki yardımcı rolü ile önerileri,

Hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 11 Haziran 2025 Çarşamba günü saat 14.15'te toplanmak üzere saat 16.31'de toplantıya son verildi.

22 Mayıs 2025 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.47

BAŞKAN: Selami ALTINOK (Erzurum)

BAŞKAN VEKİLİ: Derya BAKBAK (Gaziantep)

SÖZCÜ: Semih IŞIKVER (Elâzığ)

KÂTİP: Nurettin ALAN (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Sayın Komisyon üyelerimiz, değerli basın mensupları, değerli konuklar; hoş geldiniz.

Komisyonumuzun 16'ncı Toplantısını açıyorum.

Yeterli çoğunluğumuz vardır.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Selami Altınok'un, bugünkü toplantıya ve gelecek haftalarda yapılacak değerlendirme toplantısına, yangınla ilgili iddianameye, bugün Türkiye Sigorta Birliği ile Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun sunum yapacağına ve Komisyon çalışmalarını kamuoyuna aktaran basın mensuplarına teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Başta hem Komisyon üyelerimizden hem misafirlerimizden özür diliyorum, elimde olmayan sebeplerle toplantıya geç kaldım.

Bu toplantımız, Kartalkaya'da meydana gelen yangınla alakalı araştırma komisyonumuzun bilgi ve düşüncelerine, değerlendirmelerine başvuracağımız konukları ağırladığımız son toplantısı. Önümüzdeki hafta, inşallah, 28 Mayıs Çarşamba günü yapacağımız toplantıda çok değerli Komisyon üyelerimizle, çok büyük emeği olan arkadaşlarımızla ve uzman arkadaşlarımızla son değerlendirme toplantımızı yapacağız. Arkadaşlarımız bundan sonra bu gibi acı olaylar yaşanmaması için ne gibi tedbirler alınması lazım gelir noktasında dört aydır çok yoğun emek sarf ettiler, bu emeklerinin sonucunda önerilerini belirtecekler. Bu öneriler doğrultusunda da inşallah, biz, uzman arkadaşlarımızla, mesleki uzman arkadaşlarımızla, zaman zaman yine Komisyondaki arkadaşlarımızla irtibat hâlinde raporumuzu yazmaya başlayacağız; ön hazırlıklarını, teknik hazırlıklarını yaptık. İnşallah, arzumuz, olabilecek en kısa sürede çalışmalarımızı tamamlayıp hem yüce Meclisin huzuruna hem de idarenin, yürütmenin huzuruna sunacağız; yürütmeyi ilgilendiren konularda yürütmeye, yaşamayı ilgilendiren konularda yasama organımıza tekliflerimizi, önerilerimizi bildirmiş olacağız.

Bu arada, tabii, burası araştırma komisyonu olduğu için ben o şekilde bahsediyorum ama bir taraftan da adli yargılama - siz takip ediyorsunuzdur, ben de takip ediyorum- devam ediyor. O arada iddianame hazırlandı. İddianameyi eminim birçok arkadaşımız okumuştur, ben de okudum. İddianameyle alakalı Cumhuriyet Başsavcılığının yapmış olduğu çalışmalar var, adli boyutuyla devam edenler ediyor. O bizim dışımızda ama bizim tabii, konumuzla da alakalı olduğu için bir taraftan da oradaki gelişmeleri de takip etmekte fayda görürüz ve takip ediyoruz.

İnşallah, bundan sonraki süreçte, Allah milletimizin böyle acılar yaşamasına bir daha imkân vermesin, duamız o yöndedir. Bizim de her alanda, kamu hizmeti yapan sivil toplum, bütün 86 milyon ne iş yaparsak yapalım işlerimizi usul, esas ve hukuk kurallarına uygun yapma gayretimizin artması lazım gelir, dikkatimizin artması lazım gelir diyorum.

Değerli arkadaşlar, bugünkü toplantımıza Türkiye Sigorta Birliğinden Genel Sekreter Değerli Özgür Obalı Bey burada, yine Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Atilla Oksay Bey burada ve Danışman Profesör Doktor Tekin Memiş Bey burada. Yine, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan Başkan Yardımcısı Hande Hatunoğlu Kurtalan Hanımefendi burada, Daire Başkanı Hande Akın Hanımefendi burada ve Grup Başkanı Müge Güleç Hanımefendi buradalar. Bugün bize özellikle, tabii, Kartalkaya'daki yangında yanan otelin sigortalama süreci, bu işlerin özellikle nasıl olduğu ve nasıl olması lazım geldiği ve bir eksiklik, noksanlık var mı noktasında bilgilerine müracaat edeceğiz.

Ben, değerli arkadaşlarımıza tekrar zaman ayırıp teşekkür ettikleri için teşekkür ediyorum ve istirhamım, bugün arkadaşlarımızı, diğer milletvekili arkadaşlarımız seçim bölgelerine gittikleri hâlde Komisyondaki arkadaşlarımız sağ olsunlar, fedakârlık edip kaldılar. Zamanı çok iyi kullanıp bir an önce tamamlamayı arzu ediyoruz.

Bu arada, basın mensuplarımıza, görsel basın mensuplarımıza da teşekkür ediyorum; her zamanki gibi bizim çalışmalarımızı kamuoyuna, topluma ve ilgilenen insanlara en iyi şekilde aksettirdikleri için, aktardıkları için teşekkür ediyorum. Yazılı ve görsel basındaki arkadaşlarımız, gerçekten bizimle beraber mesai arkadaşı oldu, onlar da aynı koşuşturmayı yaptılar. Çok teşekkür ediyorum onlara da ilgi ve alakaları için.

Tekrar, rahmete giden kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyor ve görsel basında yer alan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Evet, hoş geldiniz.

İlk sunumu Türkiye Sigorta Birliği Genel Sekreterimiz Özgür Obalı yapacaklar.

Buyurun Özgür Bey.

III.- SUNUMLAR

1.- Türkiye Sigorta Birliği Genel Sekreteri Özgür Obalı'nın, sigortacılık sektörü, sektörün ekonomideki ve yangın risklerinin azaltılmasındaki, önlenmesindeki rolü, bu kapsamda planlanan uygulamalar ve öneriler ile Birliğin yapısı hakkında sunumu

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Yüce Meclisimizin Değerli Komisyon Başkanı, sayın üyeleri, değerli vekillerim; öncelikle bize zaman ayırıp dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Sözlerime başlamadan önce kayıplarımız için Allah'tan rahmet, geride kalanlarına başsağlığı diliyorum. Bizim de temennimiz böyle vahim olayların tekrarlanmaması.

Öncelikle, sunuma geçmeden önce sektöre ilgili kısa bir bilgilendirme yapmak isterim. Sektörün rolü, ekonomideki rolü, yangınların azaltılmasındaki rolü, yangın risklerin önlenmesi kapsamında planlanan uygulamalar ve sonuç olarak sizlere çok kısa bir sunumum olacak ve sonra da sorularınıza yanıt vermeye çalışacağız. Bizden sonra da Düzenleme ve Denetleme Kurumumuzun Değerli Başkan Yardımcısı ve ekibi sizlerle sunumlarını paylaşıyor olacaklar.

Sektörümüzün genel rakamlarına bakacak olursak 2024 yılı itibarıyla sektörümüz gayrisafi millî hasılanın 23 katı, 854 trilyon liralık bir teminat sağlamış durumda ekonomiyi. Geçen yıl itibarıyla 340 milyar TL hasar ödedi. Hâlâ Türkiye'nin en büyük kurumsal yatırımcısı rolüyle 1,9 trilyon lira ekonomiyi fon sağlamakta; 2,3 trilyon lira da aktif büyüklüğü var. Sektörün toplam prim üretimi geçen yıl 838 milyar TL'yle sonuçlandı, bu sene ki beklentimiz 1,2 trilyon. Bireysel emeklilik tarafında da aşağı yukarı 2,2 trilyonla bu seneyi tamamlamayı hedefliyoruz. Bireysel emeklilik ve otomatik katılımda 1,2 trilyon liralık bir fon büyüklüğüne ulaşmış durumda. 18 yaş altı da bu kapsam içerisinde ve 35 milyar liralık bir fon büyüklüğüne ulaşmış durumda. Sektörümüzün yatırım yaptığı ülkemizin değerli varlıklarının dağılımı ise şu şekilde: Yüzde 22'si tahvil-bonoda, yüzde 20'si kıymetli madenler ve yüzde 18'i ise sermaye piyasalarında hisse senedi, yüzde 17'si diğer sermaye piyasası araçları, yüzde 15'i vadeli mevduat, özel sektör tahvilleri şeklinde 1,9 trilyonun ülkemizin her alanındaki aktiflere yaptığı yatırımı burada görüyorsunuz.

Rolümüze bakacak olursak...

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Pardon, bölüyorum ama şöyle bir talep var: "Önce kurumu anlatsalar." diyorlar, "Konuyla ilgili bilgi sahibi olsak." diyor arkadaşlar.

Buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Tabii ki Sayın Başkanım.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - Resmî misiniz, dernek misiniz, tüzel misiniz?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sayın Vekilim, haklısınız tabii ki! Ben de hızlı konuya girebileyim diye biraz daha hızlı ilerlemiştim.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - Bu bilgiler neyi ihtiva ediyor, bütün sektörü mü?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Tabii ki haklısınız.

Türkiye Sigorta Birliği, kanunla kurulmuş, yaklaşık yetmiş bir senelik yarı kamu niteliğinde bir meslek örgütüdür. Daha önceki döneme bakarsanız kökleri yüzyıl geriye gidiyor. Resmî bir düzenlemeyle kurulduğu için de Türkiye'de, şu anda 68 tane üyesi olan ve tüm sigorta faaliyetinde bulunması gereken şirketlerin zorunlu olarak üye olması gereken bir meslek örgütü statüsünde efendim. Hem hayat dışı hem hayat hem de bireysel emeklilik alanında faaliyet gösteren tüm sektör paydaşları bizim çatımız altında toplanmış durumda. 17 tane hayat ve emeklilik tarafında faaliyet gösteren şirket var, 4 tane reasürans şirketimiz var, geri kalan 47 tane de hayat dışı şirketlerden mütevellit.

Meslek örgütü olarak faaliyetlerimiz iki yılda bir tamamen seçimle göreve gelen bir yönetim kurulu tarafından gözetilmekte. Bizler Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcıları olarak, uzman kadro olarak atanarak, daha doğrusu maaşlı olarak burada görev yapmaktayız. Aşağı yukarı 35 ila 40 civarında uzman bir kadroya sahibiz her alanda. 4 Genel Sekreter Yardımcısı ve 1 Genel Sekreter olarak görev yapıyoruz.

Hem uluslararası arenada hem ulusal arenada diğer STK'lerle ve ekonomik paydaşlarla eş güdümlü, hem sigortanın hem finansın gelişimi konusunda hizmet etme hedefindeyiz. Burada 3 tane temel fonksiyonumuz var: Sigortalıların haklarını adil bir perspektifte korumak; diğeri, sigortacılığın ülke ekonomisi lehine gelişmesini sağlamak; tabii ki üçüncü paydaş olarak da sigorta şirketlerinin hak ve menfaatleri adına faaliyet göstermek efendim kısaca.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - TOBB'a mı bağlı?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - TOBB'a bağlı değiliz efendim, biz bağımsız bir birliğiz. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin altında 2 tane sigortayla ilgili meslek örgütü var efendim; bir tanesi Sigorta Acenteleri İcra Komitesi, acenteleri temsil ediyor; bir de Sigorta Eksperleri İcra Komitesi var, o da eksperleri temsil ediyor. Bunlar TOBB'un altında faaliyet gösteriyor Sayın Vekilim.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Türkiye Sigorta AŞ'yle aranızda bir şey var mı?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Efendim, üyemiz onlar bizim.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Türkiye Sigorta AŞ?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Türkiye Sigorta AŞ bizim birliğimizin bir üyesi.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Sizin birliğinizin üyesi?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Evet efendim.

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sigortacılık Denetleme Kurumu?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sigortacılık Denetleme Kurumu; bizim üst kurulumuz, bağımsız kuruluş, beş yıl önce faaliyete geçti. Dilerseniz o konuyu STK'mizin temsilcilerine ben şey yapayım. Onlar da bizim regülasyonumuzu ve gözetimimizi sağlayan üst kurul diyeyim, denetim kurulu.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Türkiye Sigorta Varlık Fonu...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Evet, Varlık Fonunun efendim.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Türkiye Sigorta AŞ?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sigorta AŞ, evet. Ben, beş sene önce, buraya geçmeden önce Türkiye Sigorta AŞ'nin içerisinde olan Vakıf Emekliliğin Genel Müdürlüğünü yapıyordum. 6 tane kamu sermayeli şirketin birleşmesinden oluştu. Sigorta şirketleri Ziraat Sigorta, Güneş Sigorta ve Halk Sigorta Türkiye Sigortayı oluşturdu Sayın Vekilim. Ziraat Emeklilik, Vakıf Emeklilik ve Halk Emeklilik de "Türkiye Hayat ve Emeklilik AŞ" adı altında vücut buldular. 6 şirket...

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Şu anda sizin birliğinizin...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Birliğimizin üyesi efendim, evet. 2 şirketle temsil ediliyorlar.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - Sektörde en üst kurul siz misiniz?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Çatı kuruluş biziz efendim, evet.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Devam edelim.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Teşekkürler Sayın Başkanım.

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - En tepede Sigortacılık Denetleme Kurumu var.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sivil olarak biziz, devlet tarafını SEDDK temsil ediyor, evet efendim.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Sunumumuza devam edelim.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sigorta sektörü faaliyetlerine şeffaflık, hesap verilebilirlik ve denetim ilkeleri doğrultusunda regüle bir patikada devam ediyor. Özellikle 2 tane farklı düzenleme kendi içerisinde aktif. Yasal düzenlemeler çerçevesinde sigorta poliçelerimizi Türk Ticaret Kanunu, Sigortacılık Kanunu, SEDDK tarafından yayımlanan genel şartlar yani ikincil kanun dediğimiz yapılar ve yürürlükteki diğer tüm mevzuata tabi yani bunun içine Karayolları Trafik Kanunu da dâhil mesela.

Şirketlerin de kendi kural ve kaideleri var yani kimisi yabancı sermayeli, kimisi yerli sermayeli ama bir riziko kabul yönetmelikleri var hepsinin. Risk değerlendirme, fiyat politikaları da şirketten şirkete farklılık gösterebiliyor; tabii ki risk kabul kriterleri de bunun içerisinde. Tamamen iştahlarıyla alakalı veya piyasa payından almak istedikleri pay çerçevesinde şekillenmekte.

Sigortacılık sektörü Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun düzenlemesi ve denetlemesi altında, çok kapsamlı bir mevzuata tabi. Sigorta şirketleri de aynı zamanda Türkiye Sigorta Birliğinin kendi içerisinde belirlediği genel uygulama prensiplerini referans alarak faaliyetlerine devam etmekte. Biz de Birlik olarak sektörümüzü disipline etme konusunda bazı direktifler ve tavsiye kararları yayınlıyoruz. Mesela, en son örneğini 6 Şubat depremindeki aksiyonlar ve pandemi dönemindeki aksiyonlarımız olarak ifade edebiliriz. Birçok kabul edilmeyen riskin teminat altına alınması konusunda şirketlerimize tavsiye kararları yayınladık ve bu kapsamda halkımızın ve sigortalılarımızın lehine birçok pozitif karar aldığımızı ifade etmek isterim burada huzurunuzda.

Poliçeleşme sürecimiz en kritik sürecimiz yani bizim zaten 2 tane temel fonksiyonumuz var: Biri hasar, biri de poliçeleşme. Özellikle riski değerlendirirken sigorta ettirenin beyanı bizim en esas aldığımız perspektif. Bu da Türk Ticaret Kanunu'nun 1435'inci ve 1444'üncü maddelerinde düzenlenmiş.

Öte yandan, tabii, risk mühendisliği gibi yapıları da var şirketlerin kendi içerisinde. Bunlar farklı mühendislik alanlarından yetkin kişiler. Bunlar gidip gerek gördüklerinde özellikle büyük risklerde ve sınav risklerinde yerinde denetim ve inceleme veya uyum perspektifinde sigorta şirketi lehine birtakım gözlemleri de yapıyorlar; yapıyla ilgili yangın güvenliği sistemlerine ilişkin belge ve bilgileri talep edebiliyorlar; yangın algılama sistemleri, sprinklerler doğru takılmış mı, tahliye yolları açık mı ve benzeri şeyler. Bir de eksper ve dış uzman görüşlerine de teknik ihtiyaç duyulduğunda başvurabiliyorlar.

Sonuçta riskli görülen durumlarda poliçe düzenlemeyebiliyor sektörümüz ve primi daha yüksek tutabiliyor. Aslında burada 2 tane çok önemli disipline edici uygulamayı devreye sokuyor: Bir tanesi prim, ötekisi de sözleşme yapmama serbestisi.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Pardon, bir şey sorabilir miyim?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Buyurun Sayın Vekilim.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Riski görüp de poliçe miktarını yükselttiğinizde risk azalıyor mu?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Tabii ki risk azalmıyor ama riski yaptırmamış oluyor Sayın Vekilim yani riski teminat altına almaması sonucunu doğurabiliyor. Yani bizim riski almama özgürlüğümüz var, ihtiyari sigortalar için söylüyorum yani gönüllü sigortalar için; zorunlu sigortalar zaten yapılması zorunlu olduğu için -mesela zorunlu trafik sigortası, mesela DASK gibi sigortalar yapılması zorunlu- orada zaten ruhsatınız varsa hiçbir şekilde ne sizin düzenlememe lüksünüz var ne de kişinin almama lüksü var ama maalesef tabii orada da sigortalanma oranları istediğimiz seviyelerde değil. Yaptırımlar yeterince uygulanmadığı için diyebiliriz belki ya da...

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Yangınla ilgili olduğunda?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Yangınla ilgili olduğunda Sayın Vekilim, orada yangın sigortası tamamen ihtiyari bir sigorta yani bir otel, bir müessese dilerse sigorta almadan da risklerini kendi üstünde taşıyabilir. Sigortanın buradaki en önemli fonksiyonu finansal anlamdaki kayıpların kompanse edilmesi ya da yerine konulması perspektifinde ama bunu yaparken ikincil çıktısı olarak da prim döngüsüyle veya bu denetim yaptığı, kendi lehine yaptığı denetimlerle de kişiyi ya da firmayı ya da müesseseyi rehabilite edebiliyor.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Yangın sigortası yaptırmayan firma kredi alabiliyor mu? Böyle bir şey var mı?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Efendim, alabilir tabii ki ama bankalarımız da artık bu farkındalıklar, onlar da kredi verdikleri hiçbir varlığı sigortalamadan kredilendirmek istemiyorlar efendim. En önemli birincil teminat hâline geldi. Yasal zorunluluk yok ama Sayın Vekilim.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Yapmayan büyük firma var mı?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Vardır illaki Sayın Vekilim, inanın, ben de kredi perspektifinde olayı... Yasal olarak hiçbir zorunluluğu yok ama banka "Sen bunu yapmıyorsan ben de bu krediyi vermiyorum." diyebilir ama bir zorlama mümkün değil yani kanunen bir zorlama mümkün değil.

KADEM METE (Muğla) - Pardon, bir şey sorabilir miyim?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sayın Vekilim, buyurun.

KADEM METE (Muğla) - Şimdi, mesela bir aracı siz kaskolarken, sigorta yaparken siz gidip aracı muayene etmiyorsunuz yani fren balataları düzgün mü, hidrolik sistemi falan hiçbir şeyini kontrol etmeden çünkü o araç, araç muayene

istasyonundan geçmişse, trafikten men edilmemişse bu aracın her şeyinin düzgün olduğunu düşünerek o aracı sigorta ediyorsunuz. Otele de gelince, eğer otel faaliyette ise yani yapı kullanma izin belgesi belediye tarafından alınmış ise bu bütün denetimlerden geçmiş, yangın tedbirlerini almış, depreme karşı dayanıklı bir bina olduğunu ifade ediyor zaten. Yani sigorta şirketinin... Ben burada aslında diğer arkadaşlarımıza soruyorum, soruyu kaçırdınız gerçi ama. Yani şimdi, sigorta yaptırmadan kredi alabilir mi? Tabii ki alabilir. Yani ben sigorta yaptırırken otelime DASK yaptırıyorum -mecburi zaten, depreme dayanıklı- ama otel sigortası yaptırırken mesela makine kırılması sigortası var, benim zaten makinem on yıldan fazla ise, yaşlı ise sigorta makine arızalandığında bana herhangi bir para vermiyor zaten; beş yıllık ise "Şu kadar yıpranma ömründen sonra sana şu kadar para veririm." diyor. Primini hesaplıyorsunuz, makinenin fiyatını hesaplıyorsunuz, diyorsun ki "Sigorta yapmak gerekli değil."

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Mesela tekstilci fabrikalar var...

KADEM METE (Muğla) - Hayır, konumuz otel yangını, otelcilerden gidiyoruz ya...

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Bir örnek gösterebilir miyim? Siz de devam edersiniz...

KADEM METE (Muğla) - Şimdi, ben şundan dolayı söylüyorum: Yani sigorta şirketinin gelip oteli denetleyip "Yangına elverişli midir, değil midir; değilse sigorta yapmayayım." deme lüksü yok veya gereği yok çünkü neden? Az önce söyledim, çünkü siz zaten itfaiyeden belge almışsınız ya, zaten otelinizin veya binanızın yangına karşı gerekli tedbirleri aldığını beyan ettiğiniz için, belediye size yangın sertifikası verdiği için zaten sigortacı da sizi o şekilde sigortalayabiliyor. Yani biz işin yine başına döneceğiz, bizi itfaiye zamanında denetleyip "Yangın için gerekli tedbirler alınmıştır." diye bir belge verdikten sonra sigortacının bizi sigortalarken bir daha bunları kontrol etmesine gerek yok çünkü zaten biz sertifikalı bir tesis olmuş oluyoruz.

Teşekkür ederim.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Ben teşekkür ederim.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Ben şunu söylüyorum: Firmaların, özellikle bazı sektörlerdeki firmaların sigortalandırılması çok zor. Örneğin, tekstil sektöründe çalışan ve yangın riski çok yüksek olanlarda, onların bir kısmını sigorta yaptıramadık, firmalar da yaptıramadı, bizler de yaptıramadık. Yani ayrı bir sektör, otelcilik için söylemiyorum ama onlar yangına itfaiyeden rapor almış kişiler ama. Yani o bir tarafta yangın için itfaiyeden rapor almış ama sigorta firması sigortalamıyor yani böyle sıkıntılar yaşıyoruz. Yani sadece bir sektörü biz burada dile getiriyoruz burada ama genel olarak da bir değerlendirme yapabiliriz, otelde belki pozitif ayrımcılık sizin değerlendirmenize göre farklı algılanabilir ama diğer sektörlerde de aynı problemler var yani farklı görülebilir, ben öyle değerlendiriyorum

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Başkanım, ben Kadem Bey'e bir şey diyebilir miyim?

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Burada bürokratlarımız da var, Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde görev, yetki ve sorumluluklar burada sıralanmış; burada der ki: "Sigorta şirketleri yangına karşı sigorta ettirme talepleri aldıkları binalarda, tesislerde ve işletmelerde bu Yönetmelik hükümlerine uyulup uyulmadığını kontrol etmek mecburiyetindedir." ve sigorta yaptırmak zorundadır. Doğru mudur? Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'inde var, isterseniz bürokratımız Murat Bey de burada, bir hatırlatalım ona; böyle bir hüküm yer almakta, ona da dikkat etmek lazım yani belki bir zorunluluk var orada.

KADEM METE (Muğla) - Peki, burada o zaman bir yetki karmaşası da olmayacak mı?

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Olacak, biz onun için buradayız.

KADEM METE (Muğla) - O zaman bizim amacımız yetki karmaşasına sebebiyet vermeden çıkartılacak olan kanunların düzgün şekilde çıkartılması veya düzenleyeceğimiz... Şu anda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yeni bir yangın yönetmeliği üzerinde çalışıyor, bunun için öyle şekilde bir kanun çıkartalım ki yarın öbür gün ne bir açığı olsun ne bir yetki karmaşası olsun.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Zaten sıkıntı orada. 2018 yılından önce ruhsat almış firmalarımız, sonra Deprem Yönetmeliği'ne aykırı olduğu için bir türlü geçemiyor biliyorsunuz.

KADEM METE (Muğla) - Evet.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Şimdi, Yangın Yönetmeliği'ne uyarlamaya çalışıyorsunuz, kontrol ediyorsunuz, senelerdir kontrol etmemişsiniz, sonra gelmişsiniz, kontrol etmişsiniz, demişsiniz ki "Yangın merdiveni koy." Ondan sonra tadilat yapılmış, tadilat yapınca, mimaride tadilat olunca geri dönüyor, diyor ki "Statik rapor da verin." "2018 yılındaki, önceki raporu ver." dediğiniz zaman, veremiyor, veremez ki yani ya güçlendirecek binayı, sil baştan yapacak ya da... Yani iki arada bir deredeleyiz. Onun için bu, şu anki Yangın Yönetmeliği'ni sadece ve sadece oteli kapsayacak şekilde değerlendirmeyelim, gerçekten bütün yapılarda da aynı problemler yaşanıyor. Yani burada sigorta firmaları da var özellikle, risk alırken de sadece "Ben şunu risk alıp, bunu almıyorum." dememesi lazım, her riski almaları lazım. Yani otelcilik belki daha az riskli ama daha riskli firmalar var şu anda sigorta yaptıramamış, kapı kapı sigorta firmaları geziyorlar; o firmayla anlaşamıyor, bu firmayla anlaşılıyor. Sizler biliyorsunuz yani bu işi.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Bir de şey var. Muhtemelen bu yangından sonra sigorta yaptırma oranları da artmıştır herhâlde, talepler de artmıştır diye düşünüyorum.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sayın Vekilim, şimdi son sorunuzdan başlayayım, müsaade ederseniz Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Şimdi, evet, maalesef, bu elim olaylardan sonra sigortaya karşı olan teveccüh çok hızlı artıyor fakat çok da hızlı sönümleniyor. Bizim zaten Birlik olarak en önemli misyonlarımızdan bir tanesi, buradaki sigorta farkındalığını canlı tutabilmek. Maalesef, bunu bugüne kadar tam olarak başaramadık mı? Hayır. Çünkü çok hızlı unutan bir yapıımız var. Dolayısıyla, bunu hep, devamlı canlı tutma amacı ve gayesindeyiz. Dilerseniz - şu sigorta şirketleri- 6'ncı maddeye atıfta bulundunuz, o konuyla ilgili Tekin Hocam'a söz verebilirseniz Başkanım.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Buyurun Hocam.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ DANIŞMANI TEKİN MEMİŞ - Sayın Başkanım, sayın vekillerim; ben de saygılarımı sunuyorum.

Tabii, öncelikle yönetmeliği incelediğimiz zaman, yönetmelikte yangın sigortası yapma zorunluluğu, yine yönetmelik bir zorunlu sigorta getirmiyor yani ilk altını çizmemiz gereken şey bu. Sigorta şirketleri için sadece sigorta sözleşmesi yaparken söz konusu binaları denetleme yükümlülüğü getiriyor. Sigorta şirketleri de bunu uygulamada "riziko teftişleri" adını verdiğimiz bir uygulamayla gerçekleştiriyor; elemanları gidiyor, orayı görüyor fakat bu -ekranda da görülen- 1435'inci maddede sözleşme yapma öncesi beyan yükümlülüğü ve kontrol yükümlülüğü bir fotoğraf çekimi gibidir yani o gün fotoğrafı çekiyorsunuz, o gün alarmı söktürmüş olabiliyor ya da trafo merkezlerini değiştirmiş olabiliyor. Sigorta şirketlerinin... Yine yönetmeliği incelediğimiz zaman, yönetmelik bence son derece güzel düzenlenmiş, sorumlulukları ve yükümlülükleri çok güzel bir şekilde dağıtmış; sorumlular arasında sigorta şirketlerini saymamış çünkü bizim Türk hukukunda hiçbir zaman denetim yetkisi olmayan, yaptırım gücü olmayan bir özel kuruluşa sorumluluk yüklenmemiş. Hani "tekli ma la yutak" dediğimiz, eski hukuktaki, Mecelle'den bu tarafa gelen, gerçekten denetim yapma yükümlülüğü yetkisi yoksa, yaptırım uygulama yetkisi olmayan sigorta şirketlerine de bu şekilde bir sorumluluk yüklenmemiş. O nedenle, tekrar özetlemek istersek; yönetmelikle bir yangın sigortası yapma zorunluluğu yok, ikincisi, sigorta şirketlerinin denetleme yapma hak ve yetkisi o yönetmelikte tanımlanmamış. Zaten öyle bir şeyi de muhtemelen özel şirketlere devlet hiçbir zaman vermeyecek Türk teşkilat hukukuna göre.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI DERYA BAKBAK - Teşekkür ederim.

Sayın Obalı, buyurun, devam edelim.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Teşekkür ederim.

Sadece şöyle bir ekleme yapayım: Bu ilgili sorumluluk tarafı da sonrasında şirketler hasar oluştuğunda karşı tarafa gidip, rücu edip veya hasarı öderken muafiyet uygulamasınlar diye, baştan el sıkışsınlar diye konulmuş bir kural olarak biz bunu nitelendiriyoruz, onun da altını çizmek istedim. Bu madde öyle konulmuş bir madde Sayın Başkanım.

Sigorta sektörünün yangın risklerinin azaltılması, önlenmesi konusundaki pozisyonunu ise bu slaytta özetlemeye çalıştık. Sigorta şirketinin asli görevi oluşan zararı tazmin etmek olmakla beraber, yangınların önlenmesine, risklerin azaltılmasına, hasarın minimize edilmesine yönelik çalışmalara da -dediğim gibi- ikincil safhada destek olmaktadır. Risk azaltmada sigorta şirketinin hasarı en aza indirme güdüsü vardır. Bu hasarı en aza indirme işlemlerinden dolayı da kazaların önlenmesine bir katkı sağlamaktadır fiilen.

İndirimli prim politikalarıyla... Riskin önlenmesiyle, bu indirimli prim politikalarını eş güdümlü yürüterek önlemlerin alınmasını teşvik etmektedir. İşte, yangın algılama ve söndürme sistemlerinin aktif olması, işte doğru sprinkler, yangın dedektörleri, yangın dolapları eğitimi gibi farkındalık konusunda çok aktif görev almaktadırlar. Hem müessese sahiplerinin, işletme sahiplerinin bu anlamda farkındalığının ve bilgilendirilmesinin artırılması hem de gerekli yangın eğitimlerini bile veren bir şeyin zaman zaman fonksiyonu olmaktadır. Öte yandan da en önemli fonksiyonlarından biri riskin dünyaya dağıtılması konusudur ki risk reasürans yapısı da buna hizmet etmektedir. Özellikle yüksek tutarlı sınai büyük risklerde uluslararası reasüranslara bu devri yaparak ülkenin üzerinde kalan faturanın azaltılması konusunda hizmet etmektedir sektör.

Alınan ve alınması gereken önlemlere bakacak olursak, yerinde risk analiziyle sigorta şirketlerinin hasarı en aza indirmeye yönelik işlemleri dolaylı olarak -dediğim gibi- kazaların azaltılmasına olumlu etki yaratmaktadır. Teşvikli fiyatlandırmayı söylemişim prim yönetimiyle, hasar geçmişine dayalı olarak poliçeleri ciddi anlamda eşlemektedir. Dolayısıyla yangın geçmişi olan veya yüksek riskli tesisler için risk azaltma şartlarını daha aktif ve zorlayıcı olarak uygulamaktadır. Kamusal farkındalık tarafında -demin sayın vekilim de dedi- maalesef hızlı sönümlenen bir farkındalık oluşuyor olaylardan sonra. Geçmiş deneyimlerde de gördük ki olayın üzerinden zaman geçtikçe maalesef farkındalık hızla azalmakta.

Hasar önleme bilinci tarafında, yangın ve doğal afetlere karşı otel ve benzeri işletmelerin hasar önleyici faaliyetlerini belirleyerek olası hasarı azaltma yoluna gidilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Farkındalık faaliyetlerinde de tesis yöneticileri için yangın güvenliği ve sigorta bilincinin artırılması çok önemli bir fonksiyon üstlenmektedir. Bu konuda da biz yerel yönetimlerin bazılarıyla bu olaydan sonra bir farkındalık toplantı serisi yaptık. Hakikaten orada da otel yöneticilerinin birçok konuda bilgilendirilmesi durumunda nasıl hızlı aksiyon aldıklarını ve tepki verdiklerini net olarak gördük. Burada bilgi eksikliğinin de çok önemli bir faktör olduğunu açıkçası düşünüyoruz. Sigorta yaptırmanın teşvik edilmesi konusunda önlemler alınabilir diye düşünüyoruz Sayın Başkanım. Konaklama tesisi gibi can güvenliği açısından kritik öneme sahip yapılarda yangın sigortası yapılmasının teşvik edilmesi, özellikle yerel yönetimlerce ruhsat verilmesi, iş yeri ruhsatı gibi konularda bunun bir ön koşul olarak uygulanmasının son derece bu konudaki süreci olumlu etkileyeceği inancındayız efendim.

Sektör, yangın riskinin azaltılması ve etkin şekilde yönetilmesi amacıyla teknik analizler, bilinçlendirme çalışmaları ve dediğim gibi farklı paydaşlarla iş birliği faaliyetleri yürütmektedir. Aynı zamanda, sigortalılar nezdinde de hem sosyal medya üzerinden hem basın üzerinden farkındalık düzeyini artırmak üzere yangın güvenliği bilgilendirmeleri yapmaya çalışmaktadır. İlgili kamu kurumları ve sektör paydaşlarıyla, teknik denetim kuruluşlarıyla da iş birliği içerisinde yürütülecek çalışmalarla yangına karşı alınması gereken tedbirlerin daha net ve standart hâle getirilmesi amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak, Sayın Başkanım, sigorta sektörü yangın risklerinin azaltılması ve önlenmesi noktasında poliçe düzenleme süreçlerinde sigortalılara destek olarak önemli katkıda bulunur, reasürans üzerinden uluslararası piyasada risk devri konusunda önemli bir fonksiyon üstlenir. Toplumsal farkındalık oluşturulması ve otel işletmelerinin yangın güvenliği standartlarına uyum göstermesi konusunda prim ve fiyatlamayla birlikte disipline edici bir fonksiyonu vardır. İlgili mevzuat uyarınca sigorta şirketlerinin yangın olaylarında kusuru olmadığı gibi, yangın önlemlerinin eksikliğinde de denetim ve yaptırım yetkisi maalesef şu günkü şartlarda bulunmamaktadır.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Teşekkür ederim.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Bir önerimiz daha var Sayın Başkanım, çok özür dilerim.

Bir de çok somut bir öneri, biz de bugün tartışırken kendi aramızda, gerçekten bu konuyu çok önemseydiğimiz için bir veri kütüğü oluşturulabilir mi acaba diye. Buraya koymadık ama arkadaşlarım beni uyardı, bir veri kütüğü oluşturulması durumunda herkesin o kütüğe birtakım denetim raporlarını ve sonuçlarını... Bu gerekiyorsa AFAD üzerinde de tasarlanabilir Sayın Başkanım. Özellikle işte, çok farklı işletmeler denetimden geçiyor; iş sağlığı güvenliği, sigorta şirketlerinin yaptığı risk mühendisliği uygulamaları, itfaiye teşkilatının denetimleri ve benzeri bunların hepsini belli bir çerçevede bir kütüğe işlediğimiz zaman ve bunları herkese ulaşılabilir kıldığımız zaman, demin dediğimiz bir zaman dilimindeki fotoğraf çekimini sürekli ve devamlı gözetilir hâle getirebileceğimize inanıyoruz, bunu da değerli Komisyonomuza öneri olarak iletmek istedik.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Şimdi, iki ayrı kurum olduğu için arzu ederseniz tabii sigortacı bir arkadaşımız var, onun bizden daha fazla soru sorabilme durumu...

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Arkadaşların söylediklerine katkı verebilirim.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Diğer arkadaşlar ayrı konuşacağı için yani arzu ederlerse şimdi arkadaşlarımızla sorulacak soruları alalım, sonra diğer arkadaşları dinleyelim.

Var mı sorusu olan arkadaşlarımızdan?

Evet, buyurun.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Başkanım, sigortacı olmamız hasebiyle de arkadaşlar bize şöyle soruyorlar.

Tekrar hoş geldiniz, teşekkür ediyoruz katkılarınızdan dolayı.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sağ olun efendim.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Şimdi, burayı banka sigortalamış, bankaya gidilmiş, kredi kullanılmış -yanan otelden bahsediyorum- yani sigorta şirketi de otele gitmeden sigortalamış. Dolayısıyla bugün bu savcılık raporlarına bakıldığında yangına elverişli yani tedbirlerinin alınmadığı bir otel konumunda olduğu için "Acaba burayı sigorta yapan bu şirket bu parayı öder mi?" arkadaşlarımızın sorusu bu. Yani hiçbir şarta uyulmamış ama aynı zamanda şirket bu şartlara uyup uyulmadığına gidip bakmadan da sigortalamış.

KADEM METE (Muğla) - Yangın klozu var mıydı acaba sigortada?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Var, var.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Var, yangın klozu var; zaten "yangın", başlığı o, "yangın sigortası" diye.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Şimdi, Sayın Vekilim, çok teşekkürler.

Özellikle şunu belirtmek isterim: Bir defa burada kasti kusura bakıyoruz biz sigorta sektörü olarak, birincisi bu. İkincisi, bu tesis uzun yıllardır aynı sigorta şirketi tarafından düzenli bir sigortalı ve sigortacı ilişkisi içerisinde sigortalı yıllık sene devriyelerde. Dolayısıyla uzun vadeli bir ilişki olduğu için de ilgili şirketin burayla olan münasebetinin bu uzun vadeli perspektifte ve elindeki verinin yeterli olduğu düşüncesiyle değerlendirmekte fayda var çünkü elinde tesise ilişkin yeterli veri var. Bu verinin uzaktan birtakım... Yani şöyle söyleyeyim: Biz riskle eğer yeni tanıştıyorsak o riskle veya müessesesyle gerçekten çok yakından izleme fonksiyonuyla ve ekspertiz yapılarıyla bu tesisi, daha doğrusu risk analizi yapıyoruz yerinde fakat ilişki uzun yıllara sâri hâle gelmeye başlayınca takdir edersiniz ki tanıdık ve tanımadıkla ilgili yani insanoğlunun genel şeyi de budur. Dolayısıyla o tesisin bu yetkinliğe yıllar içerisinde önlemlerde uğradığı erozyona maalesef hani nasıl söyleyeyim...

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Vicdan meselesi.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Vicdan meselesinden daha öte Sayın Vekilim, bir fotoğraf çekiliyor, o fotoğrafın aynen devam ettiği saikiyle bu ilişkiler devam ediyor. Belki ara dönemlerde gidip yerinde bazı şeyleri gözetim veya işte denetim...

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Denetleme yetkisi olsa, arada bir denetlense...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Aynen, mutlaka yapar.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - ...yani eksiklik burada, bu yetkinin de tarafınıza verilmiş olması.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Ama çekilmiş fotoğrafın aynen devam ettiği saikiyle hareket edildiği için burada uzun vadeli bir ilişkinin aslında sonucu olarak bunu değerlendirmek lazım.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Evet, buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ DANIŞMANI TEKİN MEMİŞ - Sayın Başkanım, Sayın Vekilimin sorusuna ben de çok kısaca cevap vermek istiyorum. Sözleşme öncesi beyan yükümlülüğüne ek olarak aslında demin slaytlarda geçen Türk Ticaret Kanunu'nun 1444'üncü maddesi var. Bu maddede eğer riziko ağırlaştırılırsa ki hani bu otelde biz sizler kadar vâkıf değiliz, işte alarmin kapatılması bu otel için de söz konusu olmayabilir ya da yangın merdivenlerinin iptal edilmesi ya da alt tarafta patlayıcı madde depolanması gibi, bu durumların tespitinde sigorta şirketi polise kadar varan bir süreç işletebiliyor ancak demin Genel Sekreterimizin söylediği gibi, sigorta şirketlerinin sürekli denetim yapma yetkisi olmadığı için, yangın gibi felaketlerde de arkada hiçbir iz kalmadığı için çoğu kez mahkemelerden biz tazminatı bile kısıtlayamıyoruz yani yapanın yanına kâr kalıyor. O yüzden, aslında, sürekli denetim raporları bu şekilde... Belki AFAD olabilir, sizlerin takdirinde; burası zaten kanun yapıcı, düzenlemeleri çıkarıcı. Bu denetimleri zaten sigorta şirketleri görse, aslında böyle bir sistem kurulsa belki yapanın yanına da kâr kalmayacak, biz tazminattan da indirebileceğiz sigorta şirketleri olarak.

RIDVAN UZ (Çanakkale) - Teşekkür ederim.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Buyurun Türker Bey.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Şimdi, anladığım kadarıyla, mağdurların tazminatlarını sigortaladınız -yani şey olarak sigorta-bir de yapıyı sigortaladınız; bu iki şeyin mağduriyeti var. Siz, öncelikle, ceza davasının sonucunu mu beklersiniz yoksa sigortada tazminatın ödenmesini mi? Yani, şu andaki, hukuksal olarak...

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Ceza şeyi bağlamaz...

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Bunu hukuksal olarak sorduğunuz için, Sayın Vekilim, hukukçu cevaplasın isterseniz.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Şu amaçla soruyorum: Şimdi, sadece ve sadece mal sahibinin sorumluluğu yok burada, devletin de yani devletin kurumlarının da sorumlulukları olacağı için bu tazminat teşekkül ettirilirken sigorta firmalarının tanzim edilmesi noktasında sizleri de bağlayacak bir şekilde cezanın sonuçlanmasıyla, hani, kimsenin... Kusur oranlarına göre belirlenmesi noktasında nasıl ayarlanacak, onu merak ettiğim için söylüyorum.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Kusurdan bağımsız karar verilecektir burada Sayın Vekilim.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Öyle mi?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ DANIŞMANI TEKİN MEMİŞ - Sayın Vekilim, eğer kast ispatlanamıyor ise, bu durumda sigortacı, sigorta şirketleri -bizim Türk Ticaret Kanunu'nda açık hüküm, düzenleme olduğu için- kasten ifa edilen zararlar dışındaki bütün zararları ödemek zorundadır. Dolayısıyla, burada bir emniyeti suistimal poliçesi gibi bir poliçe olmadığı için yangın poliçesinde zarar meydana geldiyse sigorta şirketi oradaki binanın sahibinin ya da binadan menfaati olan kimselerin hasarlarını zaten öder; az önce söylediğim gibi, eğer riziko ağırlaştırılmışsa indirimli öder ama bir de otelde konaklayanlar için üçüncü kişilere karşı yapılan sorumluluk poliçeleri var, onlarda zaten ne ceza soruşturması beklenir ne başka bir şey beklenir; onların bütün tazminatları tamamen ödenir, onlar tamamen bu süreçten bağımsız ilerler.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Ben son bir soru sorayım, toplantının başında biraz da bulunmadım ama bir sigorta firması, şirketi uzun süreli devam eden şeylerde, işte, alışkanlık, bilmem ne, böyle bir şey bana çok makul... Ben otuz yıl devlette idarecilik yaptım. Yani, her yıl yapılıyor değil mi bu? Her yıl mı yapılıyor sigorta?

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sigorta her yıl yapılıyor, yenileniyor.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Yani, her yıl yapıldığında o sigorta şirketinin eksperlerinin gidip her yaptıkları şeyi de tekrar incelemeleri gerekmez mi yani geçmişten böyle bir alışkanlık var diye böyle bir... Bana çok hukuka aykırı ve çok usulsüz bir iş gibi geliyor. Yani, arabanızı bile TÜVTÜRK'e her sene götürüyorsunuz, gösteriyorsunuz, muayene ettiriyorsunuz. Şimdi, biz burada aylardır konuşuyoruz, asansörü her yıl Makine Mühendisleri Odası geliyor, şu tarihe kadar... Ben bugünden, bu Komisyondan sonra... 23'üncü katta oturuyorum İstanbul'da; asansöre her bindiğimde "Geçerlilik tarihi nedir?" diye bakıyorum; yukarıda bir tane böyle şey var, 12 Aralık 2025 -bilmem ne- falan diyor. Şimdi, bir sigorta şirketi, çok büyük bir meblağla para kazanıyor buradan yani prim alıyor, değil mi? Ben yanlış mı söylüyorum? Prim alıyor.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Prim alıyor, evet.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Ruhsat alırken veriyoruz ya ruhsatla, nasıl olsa devletimiz kontrol ettiği için...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Anladım, anladım ama burası özel bir firma; özel bir firma, devletin işinden onlara ne? Yani, kendisi gelip...

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sorumluluğu...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Baştan beri kurumların da savunması hep o, sigorta şirketinin de savunmasının bu olması beni çok rahatsız ediyor. Yani, bir iş yapıyorsanız, eksperiniz varsa yaparsınız, yoksa yapmazsınız. Eksperiniz gider, sigortası 11'inci ayda bitti, "Gel falanca adam, falanca şirket; ben bir bakayım, yangın şeyiniz var mı, işte, ne bileyim, halatınız eski mi, camınız güvenli mi, kapınız..." Buna bakıp sonra "Evet, bir sıkıntı yoktur, buna sigorta yaparım." demesi lazım gelirken "Efendim, geçen sene de yapmıştık, on sene önce de yapmıştık, yirmi sene önce de yapmıştık; o zaman aynen yapalım." Bu çok şey geliyor bana, afaki ve -siz turizmcisiniz, ben anlamam o işten ama- çok yanlış geliyor.

KADEM METE (Muğla) - Siz yokken ben söylemiştim. Yani "Bir araç, bir otomobil sigortalanırken nasıl ki o araba, araç muayene istasyonundan geçtiğine göre, trafikte olduğuna göre, menedilmediğine göre bu araçla ilgili bir sıkıntı yoktur." deyip kaskoluyorlar aracınızı, hatta plakasını bildiriyorsunuz, arabayı bile görmeden sigortalıyorlar. Neden? Çünkü ilgili kurumlar bu arabaya izin vermişler trafikte dolanması için.

Şimdi, sizin yapı kullanım izin belgeniz varsa, belediye size vermişse, yangınınızı denetlemiş, imarınızı denetlemiş, size bir belge vermiş. Şimdi, devlet, belediye, itfaiye bana gerekli tedbirleri aldığıma dair belge verecek, sigortalatacağım otelimi; sigorta şirketi, özel şirket bana diyecek ki: "Sen her ne kadar belge sahibi olsan da şurayı eksik yapmışsın, burayı eksik yapmışsın, ben sana sigorta yapmam." Bu çelişmeyecek mi o zaman devletin kurumuyla?

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Yok, çelişmeyecek.

KADEM METE (Muğla) - Ben bilmiyorum.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Ben şunu kişisel olarak söylüyorum çünkü burası parayla yapıyor, bir kamu hizmeti değil sigorta şirketi. Yarın, öbür gün böyle bir olay olduğunda da en büyük zararı kendi çekecek, o riski kendi alıyor. Kendi aldığından para kazanmak ve en az riski almak isteyen bir özel şirket, para kazanma arzusu olan bir şirket "Kardeşim, evet, yani belediye, özel idare, bilmem Ahmet, Mehmet bu işi yapmış ama ben bir işime bakayım, sağlam mı yapmış, doğru mu yapmış?" "Canım, onlar yapmışsa doğrudur." algısıyla bu işi yapmaması lazım. Eğer benim dediğim şekilde veya arkadaşların dediği şekilde o sigorta şirketi -şu anda adını demiyorum bile ne olduğunu- bu şekilde yapmış olsaydı, benim dediğim şekilde yapmış olsaydı belki sigortalamayacaktı, sigortalamadığı için de insanlar bu sıkıntıyı belki yaşamayacaklardı. Keşkelerle 78 insanı geri getiremiyoruz ama bir sorgulama adına söylüyorum, ben çok üzülüyorum.

Lütfen, buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sayın Başkan, ben yanlış anlaşıldığımı düşünüyorum. Haklısınız çok yani şöyle...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Basiretli bir tüccar böyle yapar.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Kabaca 100 bin tane -arkadaşlarımdan da teyit ettim- tesis var ülkede yani sınai tesisi, otel, AVM ve benzeri. Bunların hepsini -takdir edersiniz ki- düzenli olarak denetleyecek bir eksper ve bilirkişi yapımız maalesef yok.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Ben denetlesin istemiyorum, yenilerken yani yeni bir şey yapıyorsunuz. Ben giderim, bakarım yani.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Dolayısıyla risk odaklı perspektifte onu demeye çalıştım Sayın Başkanım. Yani yeni yaptığı ve yeni tanıştığı bir riske daha yakından özen gösterirken tanıdığı bir tesisi birkaç yıl ağırlıklı gözetim altında tutabiliyor. Yani kaynakların etkin kullanımı ve bu perspektifte konuyu değerlendirmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Sevgili Başkan, siz değilsiniz; tabii, burada, siz bu işin kurumusunuz, sivil toplumusunuz ama bu, sadece sigorta şirketi için değil, diğer resmî kurumlar için de söylüyorum bunu. Yani "Bize ihbar gelmeyince, biz denetlemeyiz." veyahut da "Risk görmeyince denetlemeyiz." algısı doğru bir algı değil. Valla, o zaman yapmayın o sigortacılık işini veya hangi resmî kurumsanız, denetlemeniz gerekiyorsa ve denetlemiyor "İhbar gelirse denetleriz." Denetleyin arkadaş, beni ilgilendirmez, vatandaşı ilgilendirmez bu.

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Mevzuat işi...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Bak, İsmail Ağabey, mevzuat işi değil bu.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Tavır, tavır Başkanım.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Bu tavır şöyle, ben özelde çalışan bir firma sahibi olsam, sigortacı olsam -bizim Rıdvan Bey sigorta işi yapıyor- ve bu gibi olaylarda çok yüklü tazminat ödeyen bir kurum bu değil mi yani sigorta? Valla kendi menfaatimi, kârımı düşünürüm, derim ki "Bir dakika, bu otel, bunlar bilmem ne, dağın başında. Bak, burada itfaiye teşkilatı bile yok, bilmem şu yok, bu yok falan. Ulan, buradan bir şey çıkarsa, Allah göstermesin, benim başım belaya girer." Kendimi düşündüğüm için, kendi kârımı düşündüğüm için bunu yaparım.

"Efendim, yetişmiyor..." Ağabey, yetişecek kadar yapın. Bir tane firma yok ki Türkiye'de sigorta firması, onlarca firma var, bu firma yapmazsa öbür firma. Bunu sizin için, sigorta firması için dediğim gibi kamu kurumları için de söylüyorum. Kamu kurumu "Yetişemiyoruz." Vallahi yetişemiyorsanız o sorumluluğu üzerinize almayacaksınız. Diyeceksiniz ki: "Ey Meclis..."

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Sorumluluk yok işte.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Yok, var ya, öyle olur mu.

Diyeceksiniz ki: "Ey Meclis, bana bu görevi vermişsiniz." Bunu sigorta firmaları da, kamu kurumları da -isim vermeden söylüyorum- diyecek ki: "Bu kadar görevi bana vermişsiniz ama benim bu kadar elemanım, bu kadar denetim şeyim yok. Bana denetim elemanı kadrosu verin." Vermiyorsanız, o zaman diyorsun ki: Bak, o da size bir savunma olur: "Biz Meclisten istedik, vermedi." Şimdi, bunu ben siz buradasınız diye demiyorum ama bizim bir devlet yapısı olarak, 86 milyonun yaşadığı bir ülkede "Gittim, baktım." "Kamu kurumlarından ihbar gelmedi, yapmadım." Bu olmaz, bunu genel olarak söylüyorum.

Ben bir yıl İngiltere'de kaldım. İkinci el araba aldığımızda bile -işte o zaman daha stajyer öğrenciyiz- trafik sigortası değil, normal kaskosu olmadan trafiğe çıkamıyorsunuz, satın alırken, o işlemi yaparken size kasko sigortası yaptırıyor öyle çıkıyorsunuz. Kaza yaptık, kadının birisi geldi, arkadan bize vurdu bizim arabamıza. Paramız çok değerli. İnanır mısınız -sistemin çalışması açısından diyorum, o cümleyi hiç unutmuyorum- yaşlı bir kadın, bir kâğıt çıkarttı -eskiden siyasetçiler derlerdi ya sigara kâğıdı diye- oraya "It was my fault" yazdı, başka bir şey yazmadı "Benim hatamdı." dedi. Telefonunu yazdı, gitti. Dedik kadın bizi kandırdı. On-on beş gün sonra sigorta şirketi geldi "Sizin arabanıza bu kadın vurmuş..." bilmem ne falan. Bizde böyle gidiyor, gidiyor ama işte böyle sonuçlar doğuyor. Gitmesin istiyoruz. Sigorta şirketi kimi sigorta ediyorsa, her sene ediyorsa, her sene denetleyecek. Yeterli eksperin yoksa yapmayacak o firma, kapatacak, yapacak bir firma bulacak.

KADEM METE (Muğla) - Başkanım, ben bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Vereceğiz Ağabey, bitireyim.

Bunun sizi çok mutlu etmeyen bir konuşma olduğunu biliyorum.

KADEM METE (Muğla) - Estağfurullah.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Yasayı çıkarın, gereğini yapayım diyecek.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Rıdvan Bey, gereği zaten... Ben çok basit konuşuyorum, her yıl yeniliyorsa, para da alıyorsa bu sigorta şirketi, sonunda kendi zararlı çıkacak. Eskiden "basiretli tüccar" derlerdi -hoca daha iyi bilir- gidecek, diyecek "Bu yanabilir, bir şey olur, başıma bela olur. Ben bu kadar tazminatı ödeyemem, iflas ederim. Şunu iyi bir denetleyeyim de..." Yani en azından bakar, bir belediyeye sorar, öbürüne sorar, buna sorar; bunu yapmıyoruz. Kamu kurumlarında da bu sıkıntımız var bizim, devlet birimlerinde de var bu sıkıntı. "Yeterli elemanım yok, denetleyemiyorum." Olsun kardeşim, o zaman niye görev olarak... Kanun vermişse alacaksın, onu denetlemiyorsan mesai vereceksin, cumartesi-pazar çalıştıracaksın, yapacaksın; bunu demek istedim.

Arkadaşlara da söz vereceğim, sonra siz hepsine cevap verirsiniz.

Kadem Bey, buyurun.

KADEM METE (Muğla) - Başkanım, kişi niye sigorta yaptırır bir şeyi? Risk vardır diye yaptırır. Sigortacı niye o şeyi sigortalatır? Riski görür, kabul eder ve ona göre de riskin derecesine göre de prim uygulaması yapar. Yani şu cam bardağı sigortalamak istediğimizde sigortacı bunu kırılma riski yüksek diye farklı bir fiyatla sigortalandırır, şu plastik bardağın kırılma riski az olduğu için daha düşük bir fiyatla sigortalandırır yani sigorta şirketi de sizi sigortalarken, sizin riskinizi değerlendirip ona göre size fiyat verir; riski kabul eder, fiyatınızı yüksek tutar yani aynı binaya farklı sigorta şirketlerinin farklı rakamları vermesinin sebebi de odur. Bu felaket yerine geldiğinde de kimisi sizin zararınızın yüzde 80'ini ödemeyi taahhüt eder, kimisi yüzde 60'ını ödemeyi taahhüt eder. Yüzde 60'ını ödemeyi taahhüt edenin primi daha düşük olur, Siz "Bu sigorta daha uygundur." diye ona yönelirsiniz ama felaket başınıza geldiğinde, çok daha az ücret almaya kalktığınızda "Bu niye böyle?" diye sorguladığınızda ortaya çıkar. Her şey sigortalabilir primine göre, riskine göre. "Madem riski çok yüksekti, niye sigortalıyorsun bunu?" diye sigorta firmasına soru sorma hakkınız yok. O sigorta firması riski kabul eder, ona göre size bir fiyat sunar, siz o parayı ödersiniz, sigorta şirketi de o riski

satın alır, hatta risk çok fazlaysa başka bir sigorta firmasına da kendisinin primlerini sigortalandırır, riski dağıtır. Dünyanın her tarafında da bu böyledir.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Ya, anladım ama şöyle: Ben onu bilinçli söylüyorum ki basiretli bir tüccarsa, para kazanmak istiyorsa bu firma yani...

KADEM METE (Muğla) - Onun için yüksek tutuyor primi.

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Para kazanıyorlar işte, primi yüksek tutuyor, rahat olun, para kazanıyorlar.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Yani "Yanarsa yansın, ben primi yüksek aldım." diyememeli.

Murat Bey, buyurun.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - Sevgili Başkanım, bence konu çok uzadı ve yanlış mecrada gidiyoruz. Her sigorta şirketinin, hatta falanca sigorta şirketinin filanca acentesinin uygulaması farklı, her biri ticarethane. Geçen hafta kasko bitmiş, aracı kasko yaptırdım; sigorta şirketi aracı istedi, gittik, bir saat her türlü muayenesini yaptı. fren testinden direksiyon testine kadar...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Doğrusunu yapmış.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - Kaportanın filan fotoğraflarını, videolarını aldı. Bakın, kaskoda bile ama başka bir sigorta şirketi de telefonla aracı kasko yapıyor. Yani bu tartışma çok uzadı, hepsinin ayrı ayrı... Aynı banka gibi, banka bana kredi vermiyor...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Ama senin arabayı sigorta yapan şirket doğru şirket.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - Ya, tamam işte ama şimdi, bu, ticaret Sayın Başkanım. Ben mal satıyorum, falanca şirket mesela nakit almadan vermiyor, öbür şirket çeke mal vermiyor, öbür adam açık hesap veriyor ne zaman öderse ödüyor; buna karışamıyorsunuz, her sigorta şirketinin de farklı uygulaması var. Yani çok fazla tartıştık ya.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Karışmamız lazım.

Teşekkür ediyorum.

Sururi Bey, buyurun.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Tekin Bey, ben demin 6'ncı maddeyle ilgili söylemiştim ama bir de Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik'in 5'inci maddesinde sigorta şirketlerinin yükümlülüğüyle ilgili bir madde var -Sayın Başkan da bunu dile getirdi- Sigorta şirketleri sigorta kapsamına alınacak yapı, tesis ve işletmelerin bu yönetmelikte belirtilen yangın tedbirlerine uygun olup olmadığını kontrol etmek zorundadır, denetlemek zorundadır. Bu, zaten Resmî Gazete'de de yayımlanmış yani bu madde şu anlama geliyor bence: Sigorta şirketleri yangına karşı bina ve tesisi sigortalamadan önce yangın yönetmeliğine uygun olduğunu denetlemek zorundadır. Biraz önce dediniz ya, alışlagelmiş, yıllara sair beraberlik var ama ben bunun kontrol edilmesinin gereklilik olduğuna inanıyorum, düşünüyorum Başkanın dediği gibi.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ DANIŞMANI TEKİN MEMİŞ - Sayın Başkanım, Sayın Vekilim; haklısınız yani benim bizatihi şahit olduğum uygulamalardan da örnekler vermek istiyorum. Sigorta şirketleri araba sigortalarında çok daha esnek davranıyorlar çünkü bunlarda -özellikle de trafik sigortasıysa- zorunlu sigortada zaten her iki tarafın da sözleşme yapmama özgürlüğü bulunmuyor fakat buna karşın ihtiyari sigortalarda genel itibarıyla bir "riziko teftiş" dediğimiz sigorta sözleşmesi yapılmadan önce Başkanımın dediği gibi basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorunda olan sigorta şirketi de otellere, özellikle de büyük fabrikalara mutlaka gider, bir riziko teftiş yapar, rizikoyu ona göre belirler. Başkanım, bazen de hiç yapmaz o sigorta sözleşmesini fakat asıl problem şurada Başkanım yani deminden beri aslında sizlere ifade etmek istediğimiz şey: Sözleşme yapıldıktan sonra buradaki birtakım değişikliklerden sigorta şirketinin haberi olmuyor ve bizim Türk Ticaret Kanunu'na göre de sözleşmenin feshedilmesi oldukça zor.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Orada size hak veriyoruz yani orada problem yok, yapabilirler tabii.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ DANIŞMANI TEKİN MEMİŞ - Başkanım, şöyle söyleyeyim: Mesela ikinci yıl trafonun yeri değiştirildiği için sigortalanan fabrikalar var. Yangın merdiveni iptal edildiği için poliçesi kesilmeyen çok sayıda otel var yani uygulamadan, doğrudan benim bizzat şahit olduğum.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Hocam, olması lazım gelen o, ben onu ifade etmek istiyorum.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ DANIŞMANI TEKİN MEMİŞ - Dediğiniz gibi, olması gereken bu. Yani şunu söylemek istiyorum: Az önce Özgür Bey'in de aslında söylemiş olduğu gibi aslında o denetimlerden, sonraki denetimlerden de sürekli sigorta şirketlerinin haberdar olduğu, AFAD'ın bünyesinde tutulan bir veri tabanı olsa sigorta şirketleri de sonraki şeylerde belki sözleşmeleri feshedecek.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Amenna, o da doğru bir teklif.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Sigorta için değil, bu hepsi için geçerli, belediye için de geçerli. Kültür Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetlemeli.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ DANIŞMANI TEKİN MEMİŞ - Aynen, hepsi için çok muhteşem bir çözüm önerisi olacak.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Evet, bir veri tabanı, amenna, çok doğru bir teklif yani ona bir şey demiyorum.

Çok teşekkür ediyoruz, çok sağ olun.

Ticaret alanında yoğun çalışan insanlarsınız, belki Kadem Bey de siz de Sururi Bey de konuyu bilebilir. Rıdvan Bey'i hiç saymıyorum, o tabii bu sektörün profesyonellerinden birisi. Biz, diğer üyeler yani kafamızda bu oteldeki sigortanın yapılması noktasında bir eksiklik, noksanlık var mı yok mu... O en son soruyu da bilinçli bir şekilde ben sordum. Sizin bakışınıza da saygı duyuyorum, doğru ama Sururi Bey'in ifade etmiş olduğu 5'inci madde de bence çok geçerli. Yani şöyle, son sözümü söylüyorum, sonra hanımefendilere sözü vereyim. Değerli arkadaşlar, hepimiz bu toplumda yaşıyoruz. Görevimiz, sıfatımız, pozisyonumuz ne olursa olsun herkes hukuk ve kurallara uygun ve toplumun menfaatine... Yazıyordu, çiziyordu, talimat geldi, bakmadan doğruyu yapma noktasında olmamız lazım mantığını söylüyorum yoksa farklı bir şey söylemiyorum, ben de biliyorum öyle olduğunu. Ha, bilelim istedik, arkadaşlarımız bu işin tepe noktasındaki arkadaşlarımız, kişisel olarak biz haşa sorgulamıyoruz, onu bilin yani sadece kafamızda soru işaretleri kalsın diye söylüyorum.

Hande Hanım, buyurun lütfen.

2.- Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkan Yardımcısı Hande Hatunoğlu Kurtulan'ın, Kurumun yapısı, sigortayla ilgili bazı kavramlar, sigortalama süreçlerinin sektörde nasıl yapıldığı, mevzuattaki gereklilikler, sigorta sektörünün rolü, riskin azaltılmasındaki yardımcı rolü ile önerileri hakkında sunumu

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Saygıdeğer Komisyon Başkanım, Sayın Komisyon üyelerimiz, sayın milletvekillerimiz, değerli katılımcılar; hepinizi hem kurumum adına hem şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Bugünkü sunum programımızda öncelikle Türkiye Sigorta Birliği biraz bir istatistiki bilgiyle de başlayacağı için -sigorta sektörüne ilişkin görünüm- onlara öncelik vermiştik. Ben Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme Kurumunu temsilen bugün sizlere konuyu arz etmeye çalışacağım. Kurum hakkında da kısaca bilgi verirsem, o anlamda da 2019 yılında 47 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle kurumumuz kuruldu. Aslında, bakarsak, geriye gidersek 1963 yılında Sigorta Murakabe Kurulu olarak bir denetim otoritesi mevcut idi. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından diğer mevzuat çalışmaları da yürütülüyordu sigortacılık tarafında. 1994 yılında Hazine Müsteşarlığı döneminde hem sektörün düzenlemesi hem de denetim faaliyetleri devam ediyordu. Düzenlemesi Sigortacılık Genel Müdürlüğü, Hazine Maliye Bakanlığının bir genel müdürlüğü tarafından yapıyordu. Denetim otoritesi de direkt Hazine Müsteşarına bağlı olarak çalışıyordu. Hem düzenleme hem denetleme birimleri bir araya alınarak 2019 yılında Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bir üst kurul oluşturulması gündeme geldi ve biz de o günden bugüne faaliyetlerimize devam ediyoruz. Ben de branş bazlı düzenlemelerden, ürünlere özel düzenlemelerden sorumlu Başkan Yardımcısı olarak kurumda görevime devam ediyorum.

Sunumuma başlamadan önce, tekrar, bu elim felakette hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum ve yakınlarına da başsağlığı, sabırlar diliyorum.

Sunum içeriğimiz: Öncelikle, daha önce de bir önceki oturumda tartıştığımız zorunlu sigorta, ihtiyari sigorta, yaptırılması zorunlu sigorta kavramlarının biraz üzerinden geçmek istiyorum. Daha sonra, sigortalama süreçleri sektörde nasıl yapılıyor, mevzuatta hangi gereklilikler var ve sigorta sektörünün rolü, riskin azaltılmasında yardımcı rolü ne olabilir, buna yönelik bir değerlendirme yapacağız. En sonunda da kurum önerilerimizi sizlere arz edeceğiz.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 13'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında zorunlu sigortalar açıkça yer almaktadır. Maddemiz şu şekildedir: "Cumhurbaşkanı, kamu yararı açısından gerekli gördüğü hallerde zorunlu sigortalar ihdas edebilir. Sigorta şirketleri faaliyet gösterdiği, sigorta branşlarının kapsamında bulunan zorunlu sigortaları yapmaktan kaçınamaz." Burada hangi örnekleri verebiliyoruz? Zorunlu deprem sigortası, zorunlu trafik sigortası gibi örnekleri verebiliriz yani bunu açıklamak gerekirse vatandaş bir sigorta acentesine gitti ve bir ürün satın almak istedi -zorunlu bir sigorta ürünü- sigorta şirketi bu ürünle ilgili bir teklif vermek durumunda.

Şimdi "yaptırılması zorunlu sigorta" başlığı altında da...

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Yangının yaptırılması zorunlu sigorta kapsamına girmesi lazım anladığım kadarıyla, doğru mu? Burada yok.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Sayın Cumhurbaşkanlığı tarafından takdir edilecek bir durum ama şu anda zorunlu değil, bu bir ihtiyari sigortadır ve sunumun ilerleyen aşamalarında da...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Raporu yazalım bunu.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Sözüünüzü kestim, kusura bakmayın.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Estağfurullah Sayın Vekilim.

Raporun ilerleyen aşamalarında da sunumun ilerleyen aşamasında -siz de bunu tartıştınız- biraz arz konusuna belki değinmek gerekebilecek. Sigortanın zorunlu olması hâlinde nasıl risklerle karşılaşabiliriz? Ve aslında ürünün mevcut yapısı ihtiyari, biraz da risk kabulün nasıl olduğuyla ilgili sizleri bilgilendirmek isteyeceğim çünkü uygulamada sigorta şirketinin bir ticari şirket olması, belirli risk limitlerine göre çalışması ve Türk Ticaret Kanunu uyarınca da ona verilen sigortacılık ilke prensiplerinden haklar var. Bunları değerlendirdiğimizde biraz daha aydınlanmış olacağımızı düşünüyorum.

"Yaptırılması zorunlu sigorta" adı altında hangi sigorta ürünlerinden bahsedebiliriz? "Kamu yararı ve üçüncü şahısların korunması maksadıyla ruhsat, lisans, faaliyet izni vermeye yetkili idare tarafından ruhsatlandırma ve faaliyet süreçlerinde tesislere sigorta yaptırılmasının zorunlu tutulması." Bu ürünler sigortalı açısından bir zorunluluk arz ediyor ancak sigorta şirketleri tarafından sunulması bir zorunluluk içermemektedir. Hangi ürünleri örnek verebiliriz? Örneğin, bankaların, sermaye piyasası kuruluşlarının faaliyetlerinde kullanılan değerlendirme kuruluşlarında orada çalışanlar için yapılan bir mesleki sorumluluk sigortası, kamu ihale mevzuatı kapsamında yapım işlerinde talep edilen bir İnşaat All Risk Sigortası. Şimdi, bu örneklerimizde de baktığımızda, kamu idaresinin ruhsat aşamasında sorgulandığı ürünler. Bir kuruluş, bir tesis bu sigortayı yaptırmak istediğinde, bir sigorta şirketine gittiğinde teklif alamadı diyelim ki, bir fiyat verilmedi, başka bir sigorta şirketinin kapısını çalıyor. Arz konusunda hiç sigorta bulunamayan durumlar var. Sayın vekillerimiz sanayi tesislerinden bahsetti. Çok riskli alanlarda maalesef riskin gerçekleşme olasılığı çok yüksekse -bu tamamen aslında sigortacılığın ruhu aktüeryal, sayısal bir bilim- o hesabı yapıyorlar. Eğer böyle bir durum varsa hiç sigortalamayabiliyor da.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Ne olacak o zaman?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Şimdi, o tip durumlarda da önümüze... Daha önce de Özel Riskler Yönetim Merkezi şeklinde bir merkezimiz var kurulan. Sektörde bu şekilde bir sigorta bulunamadığında ve kamu yararına ilişkin bir sigortadan bahsediliyorsa -özellikli durumlarda- ÖRYM aracılığıyla sigorta tesis edildiği durumlar da oldu. Ancak herhangi bir şekilde eğer risk çok yüksek olduğu için sigortalaniyorsa sigorta şirketi bir önlem listesi veriyor ilgili tesise, hani "Bu önlemler alınırsa sizi sigortalayım." diyor

veya "Eğer bu önlemleri almadınız, belirli bir muafiyetle sizi sigortalarım." Bu ne demek? Riskin bir kısmı ilgili tesisin üzerinde kalacak, çok büyük bir risk olursa onun üzerine aslında koruyucu bir kapasite olarak giriyor sigorta şirketi veya...

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Bir şey sorabilir miyim?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Buyurun Sayın Vekilim.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Bunu teminat olarak alır mısınız böyle bir risk faktöründe? Yangında sigortalanmamış bir fabrikayı teminat olarak alır mı?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Kim Sayın Vekilim?

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Bir banka teminat istedi, ipotek istiyor. O banka da böyle bir yeri ipotek olarak alabilir mi, yangında riskli olan bir işletmeyi sizce?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Sayın Vekilim, şimdi, öncelikle kredi almak için, bir ticari iş için aslında bankanın kapısını çalıyor.

Şimdi, kredi tahsis birimleri finansal kuruluşun bilançolarını, gelir tablolarını inceleyerek varlıkları üzerinden bir değerlendirme yapıyor, bir not belirliyor ve aslında buna ilişkin, o kapasiteye ilişkin veriyor bu krediyi. Dolayısıyla yani yegâne varlığı o tesisle eğer yine onun üzerine de ipotek koyabilir ancak onunla ilgili ayrıca bir risk değerlendirme raporu temin edecek kadar, öyle talep edecek kadar riskli bir durum görüyorsa mesela, bir bölgesel risk varsa, işte, örneğin, bir kâğıt fabrikası diyelim vesaire, hani bunlar biraz tahsis departmanının kararları.

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Ben şunu söylemek istiyorum: Sigorta firmasının sigortalamadığı bir şeyi banka nasıl teminat olarak alabilir? Onu da düşünüyoruz yani bu kadar sigortanın...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Bu otel bağlamında mı konuşuyorsun?

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Ya, otel de olabilir, fabrika da olabilir, burada bir sıkıntı var.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Somut olayla alakalı mı konuşuyorsunuz?

TÜRKER ATEŞ (Bolu) - Adamın bilançosu sağlıklı olmayabilir ama der ki "Teminat için sizin üzerinizdeki mülkünüzü kasko yapalım." veya "İpotek alalım." dedikleri zaman sigorta firmasının sigortalamadığı bir yeri -özellikle söylüyorum- hiçbir banka ipotek almaz.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Sayın Vekilim...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Çok özür diliyorum Hande Hanım, Murat Bey'in bir katkısı var buna.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - Özür dilerim.

Şöyle oluyor: Mesela, siz bankadan ev almışsanız eve bir kere kendisi yangın ve her türlü riske karşı sigortayı mecbur kılıyor.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Konutta mecburi.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - Krediyi alana hayat sigortasını mecbur kılıyor çoğu banka yani siz teminat olarak verebilirsiniz, ikisi farklı şeyler.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Bankalar sigortacılık yapmamalı.

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) - Ama ondan sonra, teminat olarak aldıktan sonra zaten sigortasını yaptırıyor. Hanımefendinin çok fazla...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Değil mi? Çünkü bir eliyle şöyle...

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Al gülüm ver gülüm oluyor, o yüzden acentelere bırakılmalı bu iş.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Sayın Vekilim, şunu da eklemek lazım: Bir sigorta yapılmaması sadece riskli olduğu için de olmuyor. Sigorta şirketinin bir reasürans yapısı var. Az önce Sayın Başkanım basiretli bir tacir olmasından, aslında, ticari bir karar vermesinden bahsetti. Eğer sigorta şirketinin yeterli bir reasürans kapasitesi yoksa bu ne demek? Yılın başında hangi işlerini yazacağına ilişkin aslında bir yazım ve fiyatlandırma politikası dâhilinde bir plan yapıyor sigorta şirketi ve buna yönelik de reasürans anlaşmalarını yapıyor. Belki de tesisin büyüklüğüne baktığında kendi portföyünü uygun görmediği için de sigortalamayabiliyor. Ya, o yüzden, bu sigortalama biraz daha banka tarafında tahsis birimlerinin sigorta şirketiyle de ortaklaşa değerlendirebileceği bir durum ama diğer taraftan bireysel kredilerle bağlantılı sigortalar kapsamında, Sayın Vekilimin verdiği örnek dâhilinde, genelde bu bireysel tüketici kredilerinde, evet, hayat sigortası olsun kişinin vefatına ilişkin veya ev ise konut sigortasıyla bu şekilde sigortalılık oranını artırmaya çalışıyorlar, orada korumayı artırmaya çalışıyorlar.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Evet, devam edelim.

Buyurun lütfen.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - En son olarak da aslında "ihtiyari sigorta" dediğimiz yangın sigortası tam da buna örneğimiz. Hangi mevzuat dahilinde ilerliyor? Türk Ticaret Kanunu, Sigortacılık Kanunu ve ilgili ikincil mevzuattaki genel hükümlere uygun olmak kaydıyla sigorta ettiren ile sigorta şirketi arasında serbestçe belirleniyor. Yangın sigortasının haricî bir yangın sigortası genel şartları var, SEDDK tarafından da daha önce Hazine ve Maliye Bakanlığı döneminden de, eskiden beri düzenlenmiş, ihtiyari sigorta olduğu için Resmî Gazete'mizde yayınlanmıyor ama buna uygun bir özel şart tesis ediyor sigorta şirketi, poliçenin arkasına bunu ekliyor. Uygulamamız da bu şekilde.

Şimdi, toplu yaşam alanlarına yönelik sigortalama sürecimiz nasıl, size biraz ondan bahsetmek istiyorum. Uygulamada sektörde ne tür ürünler görüyoruz? Bunlara "paket poliçe" diyoruz. Bu poliçelerde çeşitli teminatlarla birlikte şirketler ürün sunuyor. Örneğin, riskin konusuna baktığımızda bir kombinasyon aslında görüyoruz; mal sigortaları, mal sigortaları kapsamında binanın

kendisi için yapılan sigorta, içinde yer alan teçhizat için yine mal sigortasının kapsamında. İşveren sorumluluk sigortaları ve ferdi kaza sigortaları ile bu tesisin içerisinde çalışan personele ilişkin de yine sorumluluk sigortaları yapılıyor. Tesis içerisinde bulunan, konaklayan üçüncü şahıslar için de aynı zamanda onlara gelecek zararlara ilişkin de üçüncü şahıs sorumluluk sigortaları, ferdi kaza sigortaları gibi paketler mevcut. Bunlar turistik tesis sigortası, otel paket sigortası gibi isimlerle sigorta sektöründe şu anda satılmakta. Bu paket içerisinde zorunlu bir sigorta ürünü olmadığı için tesis ile sigorta şirketi arasındaki sigortalama sürecinin nasıl olacağına ilişkin kısıtlayıcı bir mevzuat hükmümüz de yok. Tesisin sigortalanabilir olup olmadığı hususunda da sigorta şirketince yerinde risk analiz süreçleri yürütülmesi yönünde mevzuatta bir zorunluluk bulunmamaktadır. Sayın Başkanım tam da bu noktaya değinmişti bir önceki oturumda.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Yani Sururi Bey'in okuduğu yönetmeliğin 5'inci maddesinde var.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Şöyle: Bu sigortacılık mevzuatı dâhilinde bir hüküm bulunmadığı yönünde bizim ifademiz Sayın Başkanım. İlgili yönetmelik İçişleri Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanmış bir yönetmelik. Gördüğümüz o madde sadece sigorta şirketinin kontrolünden bahsediyor yani aslında ilk sigortalanma aşamasında bir risk değerlendirme raporu yapılsın...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Tabii siz bu işlerin içinde olduğunuz için hep böyle o pencereden bakıyorsunuz, ben onu, "ilk sigortalama" falan kabul etmiyorum. Her yenileme yeni bir sigortalama; ilk sigortalama, son sigortalama yani benim kafam almıyor, bilmiyorum.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Efendim, şöyle, uygulamada şu şekilde yaklaşıyorlar: Bir risk değerlendirme raporu çıkıyor, sigortalanıp sigortalanmayacağına ilişkin bir karar veriliyor. Daha sonra, 1'inci yıl geçtikten sonra, 2'nci yıl geçtikten sonra hiçbir hasar gelmemesi hâlinde her yenileme döneminde aslında bir olasılık hesabı yapıyorlar. Sigorta şirketlerinin yazım politikaları da aslında... Ona bir gelirsek biraz daha...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Hande Hanım, siz olanı söylüyorsunuz; ben olması lazım geleni söylüyorum.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Anlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Beni ilgilendirmiyor yani nasıl değerlendirirse değerlendirsın. Burada 78 insan öldükten sonra vallahi "Usul böyleydi, geçmişten beri böyle yapıyorduk." demek beni çok mutlu etmiyor.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Hayır, Tekin Bey de dedi ya, hani, trafonun yerini değiştiriyorlar haberiniz olmuyor, o da bir risk.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Yani şey değil. Bu uygulama böyle olabilir ama bu uygulama yanlış, onu söyleyeyim; kim yaparsa yapsın, uygulama yanlış. Yani her sene baksalar belki bu riskler olmayacak, baksınlar çünkü bakmaları ticari olarak da doğru, kendi işleri bu; para kazanacak, kaybedecek.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Bir önerimiz var.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Poliçeyi yolluyorlar, risk yoksa, iki üç yılda bir hasar görürse alıyor onun meblağını artırıyor, devam ediyor.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Şöyle düşünüyorlardır yani... Bakın, bu otelle alakalı, mesela, şimdi burada dört aydır arkadaşlarla bakıyoruz, gördüğümüz -ya görüş beyan etmeyi de çok makul görmüyorum, son şey ama- çok fazla bir tedbir yok yangınla alakalı. Şimdi, yangınla alakalı bu kadar tedbirin olmadığı bir oteli sigorta şirketi, ticaret yapan bir sigorta şirketi nasıl sigortalar ben şaşıyorum. Ben sigorta şirketi sahibi olsam yapmam. "Bu kadar risk var, yarın çıkar mıkar başıma bela olur, bütün servetimi buna ödemek zorunda kalırım." diye o korkuyla yapmaz yani böyle olması lazım gelir. "Uygulama böyle." Valla sonunda uygulama öyle olunca 78 insanı toprağa veriyoruz. O manada söylüyorum yoksa sizin şahsınızla alakalı değil; uygulama yanlış, değişmesi lazım, böyle uygulanmamalı diye düşünüyorum. Bugünkü uygulama öyle olabilir, ona bir şey demiyorum.

Buyurun lütfen.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Sayın Başkanım, maliyet kısmına geleceğim. Can kaybı zaten... Burada önerimizde ona ayrıca değineceğiz. Aslında, özellikle burada o riskten ötürü sigorta şirketinin finansallarının etkilenmesi boyutuna değinirsek reasürans, sigortanın sigortası denilen bir uygulama var. Dolayısıyla yerli reasürans şirketleri ve yabancı reasürans şirketleriyle aslında riskini de aktardığı için finansal boyutta bir zarar gelmeden de ilerleyebiliyor ama konu can güvenliği olunca -tam da bir sonraki slaytta onu vurgulayacağız- olay bambaşka bir boyutta. Yani sigortayı o yüzden tek bir unsurla bu can güvenliği açısından asli bir fonksiyon olarak görmüyoruz ama destekleyici bir fonksiyon niteliğinde biz de görüyoruz ve önerimizde belki biraz daha netleşmiş olur; bizim de duruşumuz.

Burada aslında çok girdik üzerinden; ihtiyari sigorta olduğunu 1'inci maddede tekrar burada, slaytta vurgulamıştık. Yani riskleri sınıflarken, standardize ederken risk azaltıcı bu önlemleri almaya teşvik ederken de sigortacılığın aslında biraz daha itici bir güç olduğunu düşünüyoruz. Ancak, sigorta şirketinin sigortalama durumu olduğu takdirde tabii, maalesef bu bir destekleyici fonksiyon oluyor aslında. Asli, zaruri bir fonksiyon niteliğinde de olmuyor çünkü o tesis başka bir sigorta şirketine gidebilir. O sigorta şirketi kendi risk algısına göre "Ben sigortalıyorum." diyebilir veya muafiyetli girebilir veya yüzde 100 reasürans desteğiyle bunu iletilebilir. Burada Türk Ticaret Kanunu'nun 1401'inci maddesine baktığımızda da "Sigorta sözleşmesi, sigortacının bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan tehlikenin, rizikonun meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmeyi yükümlendiği sözleşmedir." Bu maddeden yola çıkarak da aslında özel sigortacılık çalışma prensibinde hep tolere edilebilir bir hasar anlayışını içeriyor, hep tazminat üzerine yoğunlaşıyor. Kuruluşundan itibaren yazım ve risk politikalarını, üst yönetimleri belirliyor. Yazım ilke esaslarına göre de aktüerya departmanları da bir fiyatlandırma çalışması yapıyor ve buna göre iş kabulleri başlıyor. Arkadan da sigortacılık mevzuatı uyarınca de tekrar yeterli herhangi bir risk gelmesi hâlinde de -"Sermaye yeterliliği

yeterli mi, mali bünyesi yeterli mi?"- buna da yine mevzuatta yer alan konu, mevzuatta yer alan yönetmelik maddelerine göre yeterli oranlarda o sermayeyi sağlamaya çalışıyor. Bu bağlamda, bizim burada vurgulamak istediğimiz aslında sigortacının biraz daha rolünün destekleyici nitelikte olduğu idi.

Şimdi, bizim de kurum olarak bir önerimiz var. Burada Sigorta Birliği de bir veri tabanı oluşturulmasından bahsetti. Şimdi, bizim de önerimiz bir risk inceleme heyeti kurulması. Ne zaman? Toplu yaşam alanlarına yönelik. Bunlar okullar, hastaneler, oteller AVM'ler... Hani şöyle bir baktığımızda aslında yaklaşık 100 bin tane tesis görüyoruz kabaca, kamuya açık olan bilgilerden ilk aşamada yakalayabildiğimiz. Ama ne zaman? Şimdi, farklı kurumların denetim yetkileri var, ruhsat aşamasında ve periyodik olarak faaliyet gösterilirken de...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Maalesef periyodik olarak çok fazla yok, maalesef.

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) - Yok, yok; hiçbir kurumun yok periyodik olarak.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Şimdi, bu birden fazla kurumun yaptıkları, çıkarttıkları bu rapor süreçlerinde daha ilk aşamada, ruhsat aşamasında ve ilerleyen dönemlerde ihtiyaca binaen böyle bir risk inceleme heyeti kurulmasını öneriyoruz. Heyete Kurumumuz ve sigorta şirketleri tarafından da risk inceleme standartlarının hazırlanmasında teknik bilgi birikimi aktarımı sağlanması gibi bir önerimiz de var çünkü sigorta şirketlerinin gerek bu reasürans şirketleri tarafından da risk kabul süreçlerine ilişkin gerçekten ciddi bir teknik bilgi birikimi var, bu heyete destek olabilir. Heyete sigorta sektörünü temsilen bir temsilci de atanması uygun olabilecektir. Sigorta eksperlerimiz var, aynı zamanda sigortacılık alanında uzmanlık sahibi çeşitli akademisyenlerimiz, meslek odalarımızdan üyeler de olabilir. Bu risk heyeti incelemesini yaptıktan sonra ilgili paydaşların da yine her bir kurumun karşı kurumun raporunu görebileceği ve aynı zamanda ek, iş güvenliğine ilişkin bir rapor varsa, binanın elektrik aksamına ilişkin bir rapor varsa, dış kurumlardan alınan raporların da bu veri tabanına atılması ve risk inceleme heyetince her bir tesis için bir skor hesaplanması, uygun görülürse skorun kamuoyuyla paylaşılması ve daha sonra, tüm bunlar gerçekleştiikten sonra sigorta şirketlerinin de kullanımına bu verilerin açılmasıyla beraber sigorta şirketlerinin de daha şeffaf bir şekilde tüm raporları bir arada görebileceği bir ortam olabilecek. Buna göre işe girip girmeyeceğine karar vermesini öneriyoruz. Daha önceden de maden çalışanları için zorunlu ferdi kaza sigortasında böyle bir risk inceleme heyeti modelimiz vardı. İyi uygulama örneği olarak da onu buraya koymak istedik.

Bir diğer önerimiz de bedenî zararlara yönelik bir sigorta paketi oluşturulması. Belirli bir kapasitenin üzerinde kişi barındıran tesisler için ruhsat ve faaliyet aşamasında bir sigorta paketinin teşvik edilebileceğini önermek istiyoruz. Burada işveren mali sorumluluk, gerek işverenin çalışanlarına karşı sorumluluğu, üçüncü şahıs mali sorumluluk da yine bu tesislerden faydalananlar için ödenecek tazminatların buradan karşılanması, metrekare, kişi, yatak, oda kapasitesine uyumlu olacak şekilde tasarlanabilir. Tabii ki de burada birinci önerimiz biraz daha destekleyici bir nitelikteydi. Bu da bir şekilde finans olarak telafi edici bir şekilde sigortayı nasıl kullanabiliriz şeklinde getirdiğimiz önerimiz idi.

Benim size bugün arz edeceklerim bunlardan ibaret Sayın Başkan.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Çok teşekkür ediyoruz Hande Hanım.

Kadem Bey, buyurun lütfen.

KADEM METE (Muğla) - Teşekkür ediyoruz.

Bu en son söylediğiniz yani üçüncü şahıs mali mesuliyet sigortası, özellikle konaklama tesislerinde konaklayan misafirlerin konaklama süresi içerisinde uğrayabilecekleri herhangi bir sakatlanmadan veya sıkıntıdan dolayı tazminatlarını kapsayacak şekilde, doğru mu anladım?

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Doğrudur Sayın Vekilim.

KADEM METE (Muğla) - Peki. Biz yıllardır hatta bugüne kadar turizm tesislerinde bu sigortayı yapacak bir sigorta şirketi bulamadık; yani, üçüncü mali mesuliyet sigortası çok dar kapsamlı tutuldu şu ana kadar. Mesela, bir yabancı müşterimiz geliyor - özellikle İngilizlerde bu çok yaygındır, diğer milletlerde o kadar yok- tatilimi nasıl bedavaya getirebilirim, daha üstüne de para kazanırım çalışmasıyla otele geliyorlar, ondan sonra, işte değişik yerlerde fotoğraf çekiyorlar.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Zehirleniyorlar yemekten...

KADEM METE (Muğla) - Yok işte, sokakta geçen kediler otele yaklaştılar, işte, biz onu gördük, psikolojimiz bozuldu; mesela elektrik kesildi, jeneratör devreye giriyor, dört saniye sürer jeneratörün devreye girmesi, o dört saniye içerisinde asansör kendisini durdurur, sonra en yakın kata iner ama "O dört saniye asansörde kapalı kalmak benim psikolojimi bozdu, tatilim berbat oldu." diye gittikten sonra bir avukat aracılığıyla bize tazminat davası açıyorlar. Önce tabii tur şirketine açıyor, tur şirketi de müşterisini memnun etmek için, onu kırmamak için bizden o parayı rücu edip işte, 300 paunt, 400 paunt...

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Kazanıyorlar mı Kadem Bey?

KADEM METE (Muğla) - Şimdi, şöyle, tur şirketleri "no win no fee" diye yani "Eğer biz kazanamazsak sizden herhangi bir ücret almayacağız." diye, yurt dışındaki hukuk büroları bu müşterilerden "Tatilinizde yaşadığınız bir sıkıntı varsa bize başvurun, biz sizin yerinize bir tazminat alalım, size de para kazandıralım, biz de oradan komisyonumuzu alalım." diye onları teşvik ediyorlar. Dolayısıyla insanlar da en ufak bir şeyi abartarak bunlara başvuruyorlar. Önce tur şirketlerine bu davalar açılıyor, tur şirketleri de size diyor ki: "Bakın, bunlar mahkemeye gitmeden biz bu şikâyetlerini yerine getirirsek 300-400 pauntla kurtarırsınız ama avukata başvururlarsa, mahkemelik olursa bir de avukatlık ücreti gelir, bu size 5 bin, 10 bin sterline yansır dolayısıyla 300-400 paunta razı olun." der. Bazı otelciler razı oluyor, 300-400 paunt ödüyorlar hiç olmayacak bir şeyden dolayı. Bazıları da "Ne hâliniz varsa görün." diyor. Olay hukuka taşınıyor ve yani 30 bin, 40 bin, 50 bin sterlin ceza ödeyen oteller var. Bu riski sigortalandırmak için Otelciler Birliği defalarca sigorta şirketleriyle görüştüler çünkü olay sigorta şirketlerinin kapsamına alınırsa karşı taraf size dava açtığında, az önce söylediğim gibi, Türkiye'deki sigorta şirketleri de birçok uluslararası sigorta şirketiyle ortaklaşa çalıştıkları için, kendi memleketlerinde de bir sigortanın avukatı onlara mahkemede cevap verebileceği için bu davaların birçoğu açanın aleyhine sonuçlanacağından biz sigortalandırmak istiyoruz kendimizi bu şekilde ama sigorta firmaları bize bugüne kadar bu yönde olumlu

bir cevap vermedi. Bu yönde bir değişiklik mi var? Varsa çok olumlu karşılanacağını belirtmek isterim hatta rekor kırarsınız yani Türkiye'de büyük bir otel olup da yabancı müşterilerle çalışıp da otelini sigortalandırmayacak hiçbir otelci olmaz. Müthiş de bir pazar payı var burada ama bugüne kadar böyle bir sigorta şirketi çıkmamıştı. Böyle bir düzenleme var mı? Onu öğrenmek istedim.

Teşekkür ederim.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Sayın Vekilim, bizim önerimiz şu anda fikir aşamasında. Çalışma olarak da şunu söyleyebiliriz: Aslında burada biraz kapasiteyle bağlantılı olarak telafi edici nitelikte bir teminat düşünmüştük biz. Ama sizin anlattığınız yurt dışı uygulama, bu "case"e baktığımızda, yine olasılıktan aslında yaklaşacağız yani gerçekleşme ihtimali yüzde 100 olan bir durumdan bahsediyorsunuz aslında. Biraz karşı tarafta, yurt dışı ülkelerdeki, sonuçta avukatlar aracılığıyla da biraz belki burada kasıt unsurunun da irdelenmesi gerekiyor. Aslında gerçekten bir rahatsızlık var mıydı, bunun da irdelenmesi gerekiyor. O yüzden ve dolayısıyla sigorta şirketlerinin bu konuya yaklaşımı bu minvalde olabilir.

Arz konusunda da yine Sigorta Birliğiyle de daha önce konuştuğumuzda, hani, biraz daha üzerinde düşünülmesi gerektiğini onlar da belirtmişlerdi. Tekrar onların da eklemek istedikleri bir şey varsa arzla ilgili, onlara da sözü vermek isterim.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Rıdvan Bey tamamlasın, ondan sonra şey yapalım.

RİDVAN UZ (Çanakkale) - Bir katkıda bulunabilir miyim? Şimdi, aslında biz o zaman bu şirketlerle de görüşmüştük, şöyle bir şey talep ettik ama olmadı: Yani yurt dışından 60 milyona yakın turist geliyor Türkiye'ye. Bununla ilgili biz bir hukuksal koruma yani barolar birliğini de devreye sokarak bir de işte bu otel kısmıyla ilgili, hırsızlık ya da bu denen sıkıntılarla ilgili, her gelen turistin aslında poliçesine ek 15 euro gibi ya da 20 euro gibi "Biz Türkiye'de size bu güvenceleri de veriyoruz, başınıza bir şey gelirse sigortalayabiliriz." dersek ülkeye çok büyük katkı sunarız, hem firmalara hem ülkeye girdisi çok fazla olur. Böyle bir şey değerlendirilebilir, bu kapsamda herkesi rahatlatır; hem ülke ekonomisine katkı sunmuş oluruz hem şirketler yeni bir alan açmış olur hem de yurt dışındaki bu gibi şeyleri de kendi bünyemizde -çok daha- onlardan aldığımız parayla kapatmış oluruz yani yabancından aldığımız parayla kapatmış oluruz. Böylece kendi insanımızı da kollamış olabiliriz. Bunu değerlendirirseniz iyi olur kanaatindeyim.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Son sözü Kadem Bey'e veriyorum.

Toparla Kadem Bey lütfen.

KADEM METE (Muğla) - Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, burada, aslında şikâyetçi olan -misafir diyelim- veya onların bedava danışmanlığını yapan hukuk büroları karşılarında bir muhatap bulmadıkları için çok rahatlar ama eğer karşılarında bir sigorta şirketi ve onların hukuk bürolarını buldukları takdirde bu davaların çok büyük bir çoğunluğu veya şikâyetlerin çok büyük çoğunluğu daha hemen en başında geri dönecektir. Ama dediğim gibi, otelcinin böyle bir sigortası yok, dolayısıyla yurt dışında bir avukatı yok. Bir de kontrat yaparken siz yabancılarla, işte, atıyorum, İngiliz'se "İngiltere'deki mahkemeler yetkilidir." diye kontratta bir madde var. Siz zaten İngiltere'deki mahkemeleri yetkili olarak kabul ediyorsunuz. O şahıs da yani "Âdeta üçüncü dünya ülkesine gittim, orada gıda zehirlenmesi geçirdim, midem bozuldu, çok kötü hissettim kendimi." deyip şikâyetçi bile olsa tur operatörü sizden birkaç yüz paunt kopartıp, adama verip susturmaya çalışıyor

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Onu diyemezler. Bizim otellerin kalitesi Avrupa'daki otellerin kalitesinden kat be kat daha güzel.

KADEM METE (Muğla) - Başkanım, şöyle olaylarla karşılaşıyoruz, beyefendi bu konuda biraz tecrübeli galiba: Şimdi, bazı bakterilerin vücutta on üç-on dört gün kuluçka süresi varmış. Dolayısıyla, sizin otelinizde her şey dâhilde kalan bir misafir İngiltere'ye gidiyor. On gün sonra bir mide rahatsızlığıyla, bir ishalle doktora başvuruyor. O da işte basit usullü bir gıda zehirlenmesi raporu verdiğinde yandık biz. Hemen gidiyor acenteye, diyor ki: "Ben on gün önce falanca otelde konaklamıştım, orada yediğim bir gıdadan zehirlenmişim." Dolayısıyla size dava açabiliyor. Oysaki normalde tesiste konaklayanların yüzde 30'unun aynı semptomları göstermesi durumunda bir gıda zehirlenmesinden bahsedilebilir ama acente bunu hiç dikkate almıyor; o müşteri hukuka gitmesin, sıkıntı olmasın diye hemen "300-500 paunt verelim, onu susturalım." diyor. Dönüyor size, bu parayı zaten hesabınızdan kesiyor 300 paunt, 400 paunt. Yani biz bunu sigortalandırmadığımız için yurt dışında bizi savunan bir mekanizma yok. Ama bir sigorta olsa, sigortanın da yurt dışındaki bir bağlantısı, ona da hemen kendisi karşı cevap veya savunmasını yapacak ve bunlardan ülke olarak da kurtulmuş olacağız, siz de priminizi kazanmış olacaksınız.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Teşekkür ediyorum.

Tabii, konu yangından sigortaya geldi.

Evet, son sözleri alalım.

Hande Hanım, buyurun.

SİGORTACILIK VE ÖZEL EMEKLİLİK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU BAŞKAN YARDIMCISI HANDE HATUNOĞLU KURTULAN - Sayın Başkanım, burada penetrasyon vurgusu yapmak gerekiyor. Havuz ne kadar genişlerse ürün o kadar yönetilebilir oluyor aslında çünkü herkes bu şekilde bir tazminat talebinde bulunmayacağı için havuzun genişlemesi de sigorta şirketlerinin bu işe girmesine yardımcı olacak. Bu anlamda bu öneri paketimiz hayata geçtiği zaman, geçerse eğer farklı bir yöne evrilebilir. Özellikle yurt dışı turizminde çok ciddi bir kapasitemiz var. Bir paket sigortayla sigorta şirketlerimizin böyle bir ürün de geliştirebileceğini düşünüyorum.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Tabii, ben çok anlamadım konuştuklarınızı Kadem Bey, Sururi Bey ve bizim Rıdvan Bey bu konuları daha iyi anlıyorlar. Ben ne konuştuğunuzu anlamaya çalıştım ama anlamadım eğer öneri olarak Komisyonumuzda olmasını istiyorlarsa 2 turizmcilik arkadaş ve 1 sigortacı kardeşimiz, arkadaşımız onu önerirlerse biz de onu not olarak değerlendirmeye alırız diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Var mı arkadaşlar sizden katkı verecekler?

Buyurun.

TÜRKİYE SİGORTA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERİ ÖZGÜR OBALI - Sayın Başkanım, çok teşekkürler.

Demin Hande Hanımın dediği tarafta ben de görüş belirtmek istedim. Sayın Rıdvan Vekilimin söylediği perspektifte bu işin primi doğru kurgulandığı takdirde bu havuzun büyütülmesi ve bu risklerin bertaraf edilmesi tarafında sigorta sektörü de gerekli sorumluluğu alabilecektir Sayın Vekilim.

Son şey de bu hasar araçları konusu maalesef sigorta sektörünü gerçekten Türkiye'de de çok yoran bir yapı. Anglosakson hukukundan bize intikal etmiş maalesef kötü bir miras. Hakikaten biz de sektör olarak çok mağduruz şu anda özellikle zorunlu trafik sigortasında. Ben de hani özellikle altını çizmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum, çok teşekkürler.

BAŞKAN SELAMİ ALTINOK - Çok teşekkür ediyorum değerli arkadaşlar.

Tabii, son söz sigorta şirketlerinin işte ihtiyarıydı, zorunluydu o başka bir şey ama ben kişisel olarak da bir yere gittiğimde oranın herhangi bir sigorta şirketi tarafından sigortalandığını gördüğümde, sertifikayı gördüğümde kendimi daha bir güvende hissediyorum. Yani buraya gelmiş sigorta şirketi bakmış etmiş yani bu iyi bir şirket, yoksa durduğu yerde risk çok fazlaysa niye yapsın falan diye düşünüp kendimi daha güvende hissediyorum. Onun için sigorta şirketlerinin en azından bunu yaparken -bunu bütün sigorta şirketleri için söylüyorum- daha dikkatli hareket etmeleri ve bunu yaparken hem kendi kârlarını düşünme hem de onları bir güvence vasıtası olarak gören tüketiciyi ve vatandaşı koruma açısından daha dikkatli olmaları insanlarımız için, milletimiz için daha değerli.

İşte yani acı bir olay yaşadık biz. Bu Komisyon keşke hiç kurulmasaydı ve biz de sizleri bu vesileyle değil de başka vesilelerle dinlemiş olsaydık. Yani üç hafta önce aileler geldi, aileleri dinleyebilmek ve onların hissettikleri o acıya sadece empati kurabilmek bile bizlere çok büyük acı verdi ama onlar yaşadılar o acıyı, kendileri yaşadı, biz empati kurmaya çalıştık sadece. Onun için zor, hukuk kurallarının herkes için geçerli, cari olduğu; kuralların tam manasıyla işlendiği, uygulandığı herkesin en alt kademedeki insandan en üst kademedeki insanlara kadar hukuk kurallarının istisna göstermeden herkese rahatlıkla uygulandığı ve insanların bunu kabullendiği bir ülkeyi hep beraber yaşamak istiyoruz. Sabah evimizden çıktığımızda akşam hem kendimizin hem de ailemizin, ailemizdeki fertlerin sağlıklı tekrar eve döndüklerinden emin olduğumuz bir Türkiye'yi kurmaya gayret ediyoruz hep beraber, iktidarıyla, muhalefetiyle, milletvekilleriyle, kamusuyla, özel sektörüyle, basınıyla. Bunu başarabilmek için hep beraber gayret ediyoruz. Allah hepimizin yardımcısı olsun.

Ben, toplantının sonunda siz arkadaşlarımızın da talepleri doğrultusunda 11 Haziran Çarşamba günü saat 14.15'te tekrar toplanmak üzere gelen konuklarımıza teşekkür edip toplantıyı kapatıyorum.

Çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Kapanma Saati: 16.31